

50 jaar Westfries Archief

Onze geschiedenis voor morgen

westfries | *archief*

50 jaar Westfries Archief

Onze geschiedenis
voor morgen

Colofon

Deze uitgave is mede tot stand gekomen met een bijdrage van de Stichting Vrienden van het Westfries Archief.

Uitgave: Westfries Archief, Hoorn
Auteurs: Bart Lankester, Westfries Archief
en "de ambassadeurs"
Eindredactie: Jan de Bruin, Peter Swart
en Laura Vriend
Fotoportretten: Duco de Vries
Foto omslag: Christian Richters
Foto inleiding: Michel Porro
Overige foto's: Collectie Westfries Archief
Vormgeving: Eric Mels vormgeving, Hoorn
Drukwerk: Venhuis, Hem

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© 2025 Westfries Archief

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	6

■ Terugblik 8-13

Lourens Schuijtemaker - Schapen en schuiten	14
Trudy Schouwe-Schouten - Register 71	16
Ko Groot - De Moderne Devotie komt naar Westfriesland	18
Jeltje Hoekstra-Sikkema - Paalkistrecht voor Enkhuizen	20
Netty Zander - Opmeerder Wuiver op de kaart	22

■ Taken 24-29

Klaas Koeman - Verhoor van Jacob Dirksz	30
Pieter Dijkman - Stoelboekje Binnenwijzend	32
Mark Raat - De kroniek van Medemblik	34
Jan Peereboom en Annemieke Swagerman - Beplankt voetpad voor deel van Bobeldijk	36
Jan Nieuwenburg - Het Hoornse taartarrest	38

■ Collectie 40-45

Peter Ruitenbergh - Grootebroek in brand	46
Gré Bakker-Bruijn - Vaders erfenis	48
Michiel Pijl - Brood voor de armen	50
John R. Brozius - Beluidboek huiszittende armenvoogden	52
Laura Jonkhoff en Willeke Jeeninga - Inrichting raadhuis van Obdam	54

■ Bestaansrecht 56-61

Ronald Wortelboer - Stadsrecht stede Broec	62
Jan Smit - Beschouwing over de dood van Maartje Heinstman	64
Suus Messchaert-Heering - Huisnamen in Enkhuizen	66
Monique Bensen-Lemmers - Oproer in Berkhout	68
Jos Bakker - Kaap Schellinkhout	70

■ Toekomst 72-77

Dieuwertje Duijn - Houtzaagmolen in Spanbroek	78
Gerard van den Hengel - Proceskaart Opmeer en Spanbroek	80
Cees Bakker - Conflict in Ursem	82
Rita Lodde-Tolenaar - Inlossen van een belofte	84
Ruben Schalk - Oudste "aandeel" ter wereld	86
Medewerkers van het Westfries Archief	88

Voorwoord

■ Met groot plezier en gepaste trots feliciteer ik het Westfries Archief met zijn vijftigjarig bestaan. Vijftig jaar waarin het archief is uitgegroeid tot een onmisbare schatkamer van onze regionale geschiedenis. Dit jubileum biedt een prachtig moment om stil te staan bij de waarde van het archief en de inzet van allen die zich hier dagelijks voor inspannen.

Het Westfries Archief speelt een essentiële rol in het bewaren en toegankelijk maken van ons erfgoed. Documenten, kaarten, foto's en verhalen brengen de geschiedenis van onze gemeenten tot leven. Voor onderzoekers, historici en geïnteresseerden is het archief een bron van kennis, maar ook voor inwoners die hun familiegeschiedenis willen ontdekken of meer willen leren over hun woonplaats.

Diversiteit en rijkdom

Deze jubileumuitgave toont de diversiteit en rijkdom van het archief. De persoonlijke verhalen van bezoekers en de bijdragen van de bestuursleden van het Westfries Archief, de burgemeesters van de zeven Westfriesse gemeenten, maken deze uitgave extra bijzonder. Zij laten zien hoe het verleden nog altijd leeft en hoe archiefstukken ons nieuwe inzichten kunnen geven.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor de medewerkers en vrijwilligers van het Westfries Archief. Hun toewijding en vakmanschap zorgen ervoor dat onze geschiedenis bewaard blijft en toegankelijk is voor toekomstige generaties. Ook dank ik alle betrokkenen die deze uitgave mogelijk hebben gemaakt.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat deze uitgave u inspireert om zelf eens een duik te nemen in de rijke collectie van het Westfries Archief.

Gerard van den Hengel
Voorzitter bestuur Westfries Archief
Burgemeester van de gemeente Opmeer

Inleiding

■ Voor u ligt de jubileumuitgave ter ere van het vijftigjarig bestaan van het Westfries Archief, het eerste streekarchief in de provincie Noord-Holland. Deze mijlpaal biedt ons een moment om terug te blikken en om vooruit te kijken naar de toekomst.

Als regionaal historisch centrum is het Westfries Archief dé plek om de bronnen over de geschiedenis van Westfriesland te bewaren, toegankelijk te maken en beschikbaar te stellen voor het publiek. Daarmee zijn we al vijftig jaar een belangrijke stimulans voor het historisch onderzoek.

Persoonlijke verhalen

Wat dit boek extra bijzonder maakt, zijn de persoonlijke verhalen van bezoekers die het archief een plek in hun hart hebben gegeven. Hun ervaringen laten zien hoe historische documenten ons kunnen raken, inspireren en verbinden met het verleden. Door de ogen van onze bezoekers wordt de kracht van archiefmateriaal tastbaar: van een toevallig gevonden familiegeschiedenis tot een document dat een nieuw licht werpt op een bekende gebeurtenis. Deze verhalen laten zien dat archieven niet alleen over vroeger gaan, maar ook over het heden.

Burgemeesters

De bijdrage van de zeven burgemeesters van onze Westfriesse gemeenten is een soort tweeluik. Ze vertellen ieder een verhaal over een archiefstuk uit de geschiedenis van hun gemeente. Bovendien nemen zij ons mee naar een bijzondere plek in hun gemeente. Soms leidde dit tot onverwachte avonturen en moesten letterlijk de kaplaarzen aan om zich een weg te banen door de Westfriesse klei. Voor de perfecte foto heiligt het doel de middelen.

Verleden, heden en toekomst

Naast een blik op het verleden en het heden, kijken we in deze uitgave ook vooruit. Hoe blijft het Westfries Archief zich ontwikkelen? Hoe zorgen we ervoor dat ons erfgoed toegankelijk blijft voor toekomstige generaties? Digitalisering speelt hierin een steeds grotere rol. We werken intensief aan het digitaal ontsluiten van archieven, zodat steeds meer mensen – ook buiten de regio – de Westfriesse geschiedenis kunnen ontdekken. De komende jaren blijven we investeren in innovatie en toegankelijkheid, zodat het archief een levende bron blijft voor onderzoek, onderwijs en persoonlijke ontdekkingen.

Door de digitalisering bereiken archieven een steeds groter publiek. Mensen onderzoeken hun afkomst, ontdekken lokale verhalen of willen simpelweg meer weten over de plek waar ze wonen. Dit maakt het werk van het archief des te relevanter: we zijn een plek waar iedereen zich welkom voelt om te grasduinen in het verleden en de verhalen te vinden die hen raken.

Volop in beweging

Onze dienstverlening aan lokale overheden is volop in beweging. Het Westfries Archief werpt zich op als het informatieknoppunt van Westfriesland. Dit betekent dat we niet alleen archieven van aangesloten gemeenten beheren maar hen ook andere diensten aanbieden. Hierbij speelt het Westfries eDepot, ons digitale archief-depot, een centrale rol.

Naast deze mijlpaal is er nog een bijzonder moment: na vele jaren met plezier directeur te zijn geweest van het Westfries Archief, neem ik afscheid. Het bestuur heeft Anouk Schoemaker benoemd als mijn opvolger. Met haar kennis en toewijding ben ik ervan overtuigd dat zij het archief verder zal laten groeien en ontwikkelen. Ik wil haar veel succes wensen in deze prachtige functie en ben dankbaar voor de tijd die ik hier heb mogen doorbrengen.

Graag wil ik alle betrokkenen bedanken die hebben bijgedragen aan deze bijzondere uitgave. De burgemeesters, de bezoekers die hun ervaringen

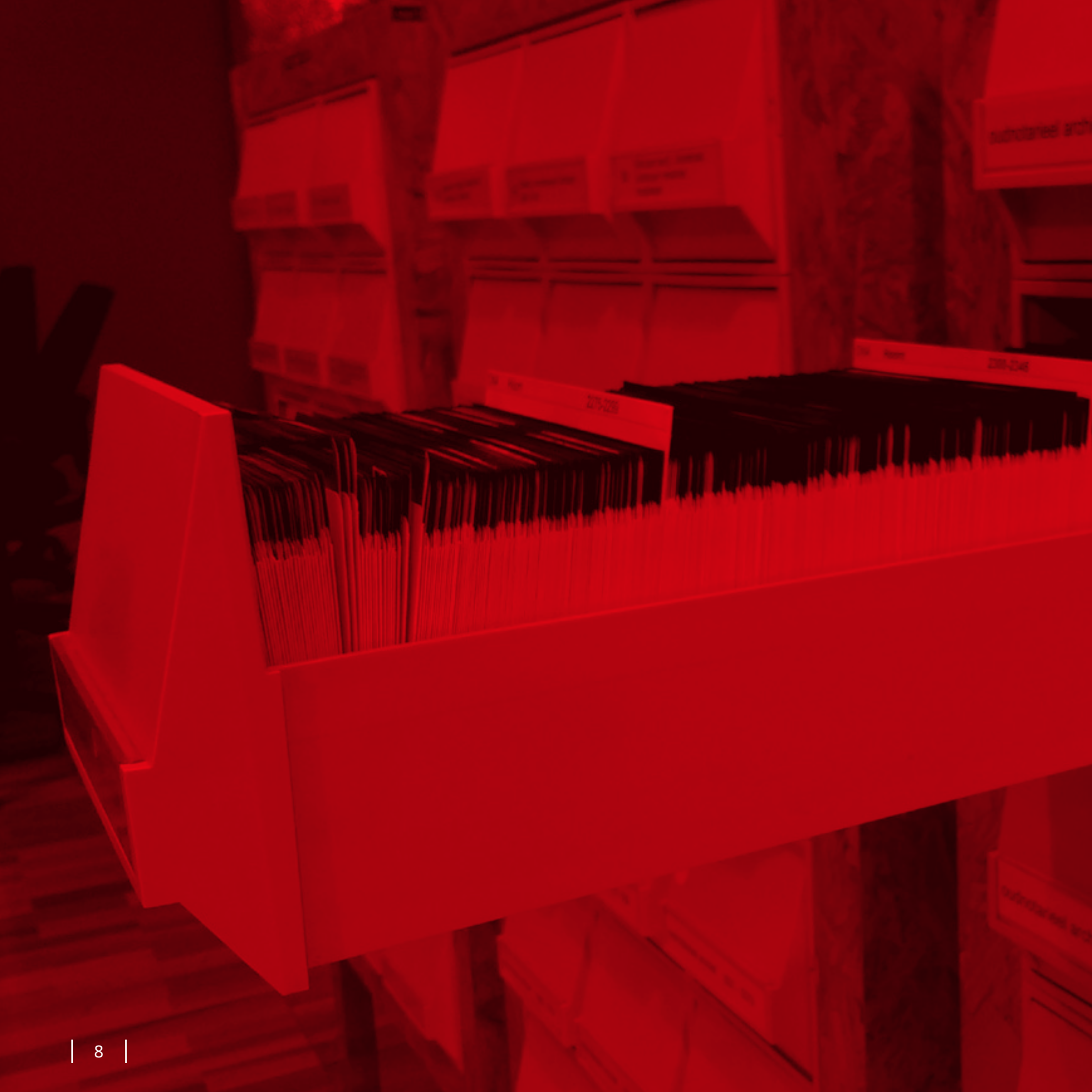

hebben gedeeld, de Stichting Vrienden van het Westfries Archief en natuurlijk alle medewerkers en vrijwilligers die zich dag in dag uit inzetten voor ons archief. Hun inzet en enthousiasme zorgen ervoor dat het Westfries Archief een onmisbare plek blijft voor iedereen die onze geschiedenis een warm hart toedraagt.

Ik nodig u van harte uit om deze jubileumuitgave te lezen en u te laten meevoeren door de verhalen, foto's en bijzondere archiefstukken die hierin zijn opgenomen. Hopelijk inspireert het u om zelf eens in de rijke collectie van het Westfries Archief te duiken. Want geschiedenis leeft – en het archief is de plek waar verleden en heden samenkomen.

Veel leesplezier!

Dirk Dekema
Directeur Westfries Archief

Terugblik

■ Tochtige zolders en vochtige kelders: vóór de oprichting van een gezamenlijke archiefdienst liet het archiefbeheer bij veel Westfriesse gemeenten te wensen over. Een aanstaande gemeentelijke herindeling was in 1975 het moment om het archiefbeheer in Westfriesland te professionaliseren. Er kwam een centrale archiefbewaarplaats in het stadhuis van Hoorn. Die ontwikkeling is krachtig doorgezet in het huidige onderkomen van het Westfries Archief (WFA) aan de Blauwe Berg in Hoorn. Een terugblik.

De geschiedenis van Westfriese gemeente-archieven gaat terug tot de middeleeuwen. Documenten zoals stadsrechten en andere privileges werden zorgvuldig bewaard. Daar waren immers rechten en plichten aan verbonden. Elk dorp en elke stad in Westfriesland beschikte wel over een afsluitbare archiefkist of -kast die in de kerk of in het stadhuis stond. In de zestiende eeuw groeiden de archieven snel, vooral in de steden Enkhuizen, Hoorn en Medemblik. Ze bestaan uit wet- en resolutieboeken, correspondentie, rekeningen van inkomsten en uitgaven, belastingregisters en meer.

In de Bataafs-Franse Tijd (1795-1813) ging de overheidsorganisatie op de schop. Nederland kreeg een centrale overheid die een uniforme registratie van financiën, bevolking en bezit introduceerde. Zo werd de basis gelegd voor bijvoorbeeld het bevolkingsregister en het kadaster. Met deze grote veranderingen verloren veel archieven uit de tijd van de Republiek hun juridische en administratieve waarde. Ze werden gekoesterd als overblijfselen uit vroegere tijden. Of weggestopt en soms zelfs weggegooid.

Archieven en wetten

In de tweede helft van de negentiende eeuw, toen het nationalisme opbloeiende, groeide de belangstelling voor geschiedenis. En daarmee nam ook de belangstelling voor de oude

Het archief van de gemeente Hoorn lag op de zolder van het oude stadhuis aan de Nieuwstraat. Deze plek was niet ideaal voor het bewaren van archiefmateriaal.

Westfriese gemeentearchieven toe. Een belangrijke rol was weggelegd voor de rijksarchivaris in Noord-Holland. Archivaris Scheltema maakte de eerste overzichten van dorps- en waterschapsarchieven in Westfriesland. Zijn opvolger Gonnet inventariseerde de oude archieven van onder andere Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Spanbroek en Twisk.

In 1918 kwam de eerste Archiefwet tot stand, met richtlijnen voor bewaren, toegankelijkheid en vernietiging van overheidsarchieven. De wet legde een basis voor beter archiefbeheer bij gemeenten en waterschappen. Dat wil zeggen voor de oude archieven, want voor recente archieven hadden archivariissen nog nauwelijks oog. De Archiefwet van 1962 bracht daarin verandering. Toen werd de zogeheten overbrengingstermijn ingevoerd. Overheden moesten hun archieven na vijftig jaar naar een zogeheten archiefbewaarplaats overbrengen. De archivaris was verantwoordelijk voor de overgedragen archieven, maar hield ook toezicht op de recente, niet-overgedragen archieven.

De nieuwe Archiefwet vormde de opmaat naar de streekarchieven. Gemeenten besloten tot samenwerking om aan de eisen van de Archiefwet te voldoen. Dertien jaar na de invoering ontstond de Archiefdienst Westfriesse Gemeenten, de voorloper van het Westfries Archief, als eerste streekarchief in de provincie Noord-Holland.

Gezamenlijke archiefdienst

De samenvoeging van gemeentearchieven in Westfriesland werd aangejaagd door de aanstaande gemeentelijke herindeling. Met dit toekomstbeeld voor ogen pleitte provinciaal archiefinspecteur Kölker in 1972 voor een gezamenlijke archiefdienst. Daarop vooruitlopend benoemden Hoorn en Enkhuizen twee jaar later de eerste officiële archivaris in Westfriesland: Bert van der Saag. Al snel haakte Medemblik aan en daarmee was in 1975 het Westfries Archief geboren.

Het vervolg ging niet zonder slag of stoot. Er was onvoldoende archiefruimte beschikbaar en niet elke gemeente stond te popelen om mee te doen. Sommigen zaten als een kloek op het eigen archief. 'Als het naar Hoorn gaat, zijn we het kwijt,' was de gedachte. Anderen vonden de kosten te hoog. Van de 24 gemeenten die werden aangeschreven om deel te nemen, reageerden alleen Obdam en Hoogwoud positief. Uiteindelijk trok een nieuwe kostenverdeling meer gemeenten over de streep.

Over het algemeen verkeerden de historische gemeentearchieven niet in al te beste staat. Bij de ene gemeente stonden de dozen en rekken op een tochtige zolder, waar soms ook de vogels vrij spel hadden. De andere gemeente had alles opgeslagen in de kelder, waar vocht en schimmel op de loer lagen. Alleen al daarom was de verhuizing naar Hoorn, met eerst nog een korte

tussenstop in Medemblik, erg gewenst. In het voorjaar van 1977 betrok de gezamenlijke archiefdienst het nieuwe stadhuis van Hoorn en leken die problemen definitief tot het verleden te horen.

Een grote vooruitgang in Hoorn was dat het archief eindelijk over een studiezaal beschikte. Nu konden onderzoekers makkelijker stukken raadplegen en direct vragen stellen aan een archiefmedewerker.

Nieuw gebouw

Met vier vaste medewerkers in 1977 ontwikkelde het WFA zich verder. De studiezaal trok steeds meer bezoekers, met name voor stamboomonderzoek. In de jaren negentig van de vorige eeuw openbaarde zich een vocht- en een capaciteitsprobleem. Het souterrain in het Hoornse stadhuis vlakbij het archiefdepot kwam zelfs tot twee keer toe blank te staan. Daarnaast zorgde een nieuwe Archiefwet

De studiezaal van het archief in het nieuwe stadhuis van Hoorn werd druk bezocht.

voor ruimtegebrek. In deze wet uit 1995 werd de overbrengingstermijn van overheidsarchieven meer dan gehalveerd. Het betekende dat gemeenten versneld hun recente archieven naar het WFA moesten overbrengen. Het bestaande archiefdepot was voor de nieuwe aanwas veel te klein.

Een nieuw gebouw aan de Blauwe Berg in Hoorn, nu officieel onder de naam Westfries Archief, bood uitkomst. Dit huidige onderkomen werd in 2006 in gebruik genomen en is meer dan een bewaarplaats voor archieven. Het is open en uitnodigend en biedt volop ruimte voor allerlei publieksactiviteiten.

Ontdekkingen en ontwikkelingen

In het WFA worden geregeld bijzondere ontdekkingen gedaan. De vondst in 2010 van het oudste aandeel ter wereld, een deelneming in de VOC uit het begin van de zeventiende eeuw, is wel de meest opzienbarende. Daarvoor kwam zelfs een televisieploeg uit Japan over.

De belangrijkste ontwikkeling van de afgelopen jaren is de voortschrijdende digitalisering. Verreweg het grootste deel van de bezoekers raadpleegt de archiefcollectie niet langer meer in de studiezaal maar thuis, achter de computer. Papieren archieven in de collectie van het WFA worden gedigitaliseerd en de gemeenten brengen hun archieven alleen nog maar in digitale vorm over.

Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor het gebruik van de studiezaal en stelt nieuwe eisen aan de kennis en kunde van medewerkers. Bijvoorbeeld op het gebied van data-analyse en dataverwerking. Met de voortschrijdende digitalisering heeft papier bij de aanwinsten zijn langste tijd gehad.

■ In 1757 overleed mijn voorvader Pieter Schuijtemaker te Grosthuisen. Er moest een inventaris worden opgesteld van al zijn bezittingen, want zijn zoon Dirk was nog minderjarig. Dit gebeurde door notaris Jacob van Beek te Hoorn. De inventaris beschrijft eerst Pieters huis met landerijen. Ook koeien, schapen, varkens en een paard staan genoteerd. En een waslijst aan bezittingen, tot een gebroken porseleinen kopje aan toe.

Als telg van het oudste agrarische familiebedrijf van Noord-Holland dook ik in mijn eigen familiegeschiedenis. Deze inventaris was mijn eerste grote vondst in het Westfries Archief. Het geeft namelijk niet alleen een beschrijving van de boerderij, maar er staat eveneens “een hellingketting” en ander schuitenmakersgereedschap in. Daarmee had ik eindelijk onomstotelijk bewijs gevonden voor de oorsprong van mijn eigen achternaam.

“Zelfs een gebroken kopje staat genoteerd.”

Schapen en schuiten

Datering:
27 augustus 1757

J. Verloren Staat en Iveren,
taxis van den ge-
meene Boedel en Nala-
tenschap van Wylen
Pietex Gerrits
Schuitemaker en Sytje
Alberts, in leven
egtelieden geweest
hebbende op Groot

Toegangsnummer:
1685 Notarissen in West-Friesland tot 1843

Inventarisnummer:
2423

■ Een register 71 verwijst naar artikelen in grote boeken, de kadastrale leggers. Dit register van de voormalige gemeente Wognum bestaat vanaf 1844. Een leggerartikel beschrijft de gebouwde en ongebouwde eigendommen van een persoon of instantie en jaren van bouw of verbouwing. Deze gegevens zijn vastgelegd bij de invoering van het kadaster. Register 71 is een onmisbaar hulpmiddel bij het vinden van het juiste leggerartikel.

Voor mijn hobby genealogie kijk ik ook waar personen woonden en wat voor bezit zij hadden. Daarvoor heb ik vaak register 71 geraadpleegd. Ook doe ik onderzoek naar de bouwhistorie van panden. Daar schrijf ik artikelen over. Tegenwoordig zijn registers en leggers te bekijken op de website van het Kadaster. Ik hoef nu niet meer naar het Westfries Archief om de boeken in te zien.

“Register 71
is een onmisbaar
hulpmiddel.”

Register 71

**Datering:
Vanaf 1844**

Gemeente <i>Hogervorst</i>		Sectie <i>A</i>		Gemeente <i>Wageningen</i>		Sectie <i>A</i>		N. 72.	
NOMMERS des parcelles ou de la totalité plans.		NOMMERS VAN DEN PERCELSGEWIJZEN LEGGER		NOMMERS der PERCELSGEWIJZEN LEGGER		NOMMERS der totale parcelles, meestal de kleine parcelles zijn uitelaten.			
1762	329	c 3	324. Lohr v. 1769 948	180	180	329. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	180	329. 1769. 1769.
	330	c 2	325. Lohr v. 1769	181	181	330. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	181	330. 1769. 1769.
	331	c 2	326. Lohr v. 1769. 326	182	182	331. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	182	331. 1769. 1769.
	332	f 6	327. f. 6. Lohr v. 1769. 327. 327. 327	183	183	332. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	183	332. 1769. 1769.
	333	c 3	328. 328. Lohr v. 1769	184	184	333. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	184	333. 1769. 1769.
	334	c 3	329. Lohr v. 1769. 329	185	185	334. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	185	334. 1769. 1769.
	335	c 3	330. Lohr v. 1769. 330	186	186	335. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	186	335. 1769. 1769.
	336	c 3	331. Lohr v. 1769. 331	187	187	336. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	187	336. 1769. 1769.
	337	c 3	332. Lohr v. 1769. 332	188	188	337. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	188	337. 1769. 1769.
	338	c 3	333. Lohr v. 1769. 333	189	189	338. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	189	338. 1769. 1769.
	339	c 3	334. Lohr v. 1769. 334	190	190	339. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	190	339. 1769. 1769.
	340	c 3	335. Lohr v. 1769. 335	191	191	340. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	191	340. 1769. 1769.
	341	c 3	336. Lohr v. 1769. 336	192	192	341. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	192	341. 1769. 1769.
	342	c 3	337. Lohr v. 1769. 337	193	193	342. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	193	342. 1769. 1769.
	343	c 3	338. Lohr v. 1769. 338	194	194	343. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	194	343. 1769. 1769.
	344	c 3	339. Lohr v. 1769. 339	195	195	344. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	195	344. 1769. 1769.
	345	c 3	340. Lohr v. 1769. 340	196	196	345. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	196	345. 1769. 1769.
	346	c 3	341. Lohr v. 1769. 341	197	197	346. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	197	346. 1769. 1769.
	347	c 3	342. Lohr v. 1769. 342	198	198	347. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	198	347. 1769. 1769.
	348	c 3	343. Lohr v. 1769. 343	199	199	348. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	199	348. 1769. 1769.
	349	c 3	344. Lohr v. 1769. 344	200	200	349. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	200	349. 1769. 1769.
	350	c 3	345. Lohr v. 1769. 345	201	201	350. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	201	350. 1769. 1769.
	351	c 3	346. Lohr v. 1769. 346	202	202	351. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	202	351. 1769. 1769.
	352	c 3	347. Lohr v. 1769. 347	203	203	352. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	203	352. 1769. 1769.
	353	c 3	348. Lohr v. 1769. 348	204	204	353. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	204	353. 1769. 1769.
	354	c 3	349. Lohr v. 1769. 349	205	205	354. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	205	354. 1769. 1769.
	355	c 3	350. Lohr v. 1769. 350	206	206	355. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	206	355. 1769. 1769.
	356	c 3	351. Lohr v. 1769. 351	207	207	356. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	207	356. 1769. 1769.
	357	c 3	352. Lohr v. 1769. 352	208	208	357. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	208	357. 1769. 1769.
	358	c 3	353. Lohr v. 1769. 353	209	209	358. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	209	358. 1769. 1769.
	359	c 3	354. Lohr v. 1769. 354	210	210	359. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	210	359. 1769. 1769.
	360	c 3	355. Lohr v. 1769. 355	211	211	360. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	211	360. 1769. 1769.
	361	c 3	356. Lohr v. 1769. 356	212	212	361. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	212	361. 1769. 1769.
	362	c 3	357. Lohr v. 1769. 357	213	213	362. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	213	362. 1769. 1769.
	363	c 3	358. Lohr v. 1769. 358	214	214	363. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	214	363. 1769. 1769.
	364	c 3	359. Lohr v. 1769. 359	215	215	364. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	215	364. 1769. 1769.
	365	c 3	360. Lohr v. 1769. 360	216	216	365. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	216	365. 1769. 1769.
	366	c 3	361. Lohr v. 1769. 361	217	217	366. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	217	366. 1769. 1769.
	367	c 3	362. Lohr v. 1769. 362	218	218	367. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	218	367. 1769. 1769.
	368	c 3	363. Lohr v. 1769. 363	219	219	368. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	219	368. 1769. 1769.
	369	c 3	364. Lohr v. 1769. 364	220	220	369. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	220	369. 1769. 1769.
	370	c 3	365. Lohr v. 1769. 365	221	221	370. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	221	370. 1769. 1769.
	371	c 3	366. Lohr v. 1769. 366	222	222	371. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	222	371. 1769. 1769.
	372	c 3	367. Lohr v. 1769. 367	223	223	372. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	223	372. 1769. 1769.
	373	c 3	368. Lohr v. 1769. 368	224	224	373. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	224	373. 1769. 1769.
	374	c 3	369. Lohr v. 1769. 369	225	225	374. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	225	374. 1769. 1769.
	375	c 3	370. Lohr v. 1769. 370	226	226	375. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	226	375. 1769. 1769.
	376	c 3	371. Lohr v. 1769. 371	227	227	376. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	227	376. 1769. 1769.
	377	c 3	372. Lohr v. 1769. 372	228	228	377. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	228	377. 1769. 1769.
	378	c 3	373. Lohr v. 1769. 373	229	229	378. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	229	378. 1769. 1769.
	379	c 3	374. Lohr v. 1769. 374	230	230	379. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	230	379. 1769. 1769.
	380	c 3	375. Lohr v. 1769. 375	231	231	380. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	231	380. 1769. 1769.
	381	c 3	376. Lohr v. 1769. 376	232	232	381. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	232	381. 1769. 1769.
	382	c 3	377. Lohr v. 1769. 377	233	233	382. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	233	382. 1769. 1769.
	383	c 3	378. Lohr v. 1769. 378	234	234	383. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	234	383. 1769. 1769.
	384	c 3	379. Lohr v. 1769. 379	235	235	384. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	235	384. 1769. 1769.
	385	c 3	380. Lohr v. 1769. 380	236	236	385. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	236	385. 1769. 1769.
	386	c 3	381. Lohr v. 1769. 381	237	237	386. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	237	386. 1769. 1769.
	387	c 3	382. Lohr v. 1769. 382	238	238	387. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	238	387. 1769. 1769.
	388	c 3	383. Lohr v. 1769. 383	239	239	388. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	239	388. 1769. 1769.
	389	c 3	384. Lohr v. 1769. 384	240	240	389. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	240	389. 1769. 1769.
	390	c 3	385. Lohr v. 1769. 385	241	241	390. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	241	390. 1769. 1769.
	391	c 3	386. Lohr v. 1769. 386	242	242	391. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	242	391. 1769. 1769.
	392	c 3	387. Lohr v. 1769. 387	243	243	392. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	243	392. 1769. 1769.
	393	c 3	388. Lohr v. 1769. 388	244	244	393. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	244	393. 1769. 1769.
	394	c 3	389. Lohr v. 1769. 389	245	245	394. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	245	394. 1769. 1769.
	395	c 3	390. Lohr v. 1769. 390	246	246	395. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	246	395. 1769. 1769.
	396	c 3	391. Lohr v. 1769. 391	247	247	396. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	247	396. 1769. 1769.
	397	c 3	392. Lohr v. 1769. 392	248	248	397. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	248	397. 1769. 1769.
	398	c 3	393. Lohr v. 1769. 393	249	249	398. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	249	398. 1769. 1769.
	399	c 3	394. Lohr v. 1769. 394	250	250	399. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	250	399. 1769. 1769.
	400	c 3	395. Lohr v. 1769. 395	251	251	400. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	251	400. 1769. 1769.
	401	c 3	396. Lohr v. 1769. 396	252	252	401. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	252	401. 1769. 1769.
	402	c 3	397. Lohr v. 1769. 397	253	253	402. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	253	402. 1769. 1769.
	403	c 3	398. Lohr v. 1769. 398	254	254	403. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	254	403. 1769. 1769.
	404	c 3	399. Lohr v. 1769. 399	255	255	404. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	255	404. 1769. 1769.
	405	c 3	400. Lohr v. 1769. 400	256	256	405. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	256	405. 1769. 1769.
	406	c 3	401. Lohr v. 1769. 401	257	257	406. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	257	406. 1769. 1769.
	407	c 3	402. Lohr v. 1769. 402	258	258	407. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	258	407. 1769. 1769.
	408	c 3	403. Lohr v. 1769. 403	259	259	408. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	259	408. 1769. 1769.
	409	c 3	404. Lohr v. 1769. 404	260	260	409. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	260	409. 1769. 1769.
	410	c 3	405. Lohr v. 1769. 405	261	261	410. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	261	410. 1769. 1769.
	411	c 3	406. Lohr v. 1769. 406	262	262	411. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	262	411. 1769. 1769.
	412	c 3	407. Lohr v. 1769. 407	263	263	412. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	263	412. 1769. 1769.
	413	c 3	408. Lohr v. 1769. 408	264	264	413. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	264	413. 1769. 1769.
	414	c 3	409. Lohr v. 1769. 409	265	265	414. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	265	414. 1769. 1769.
	415	c 3	410. Lohr v. 1769. 410	266	266	415. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	266	415. 1769. 1769.
	416	c 3	411. Lohr v. 1769. 411	267	267	416. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	267	416. 1769. 1769.
	417	c 3	412. Lohr v. 1769. 412	268	268	417. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	268	417. 1769. 1769.
	418	c 3	413. Lohr v. 1769. 413	269	269	418. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	269	418. 1769. 1769.
	419	c 3	414. Lohr v. 1769. 414	270	270	419. 1769. 1769.	Lohr v. 1769. 1769.	270	419. 1769. 1769.

Toegangsnummer: 1433 Dorpen Wognum
en Wadway en gemeente Wognum

Inventarisnummer:
1048

■ Ghiselbert Dou, Pauwels Albertsz, priesters, en Outgher Michelsz kiezen Hughe Goutsmit als medebeheerder van een priesterhuis en een zusterhuis in Hoorn. De vier mannen waren aanhangers van de Moderne Devotie. Deze spirituele beweging van grondlegger Geert Grote (1340-1384) ontstond in Deventer in het laatste kwart van de veertiende eeuw. Het was een reactie op misstanden in de katholieke kerk. Persoonlijke verantwoordelijkheid voor het zielenheil stond centraal.

Pauwels kwam uit Medemblik, Ghiselbert was een broer van schout Saal van Wognum. Het stuk betreft het Ceciliaklooster, het eerste klooster in Hoorn gesticht door aanhangers van de Moderne Devotie. Binnen twintig jaar volgden kloosters in Westerblokker, Grootebroek, Enkhuizen, Medemblik en elders. Steeds traden de twee priesters op als medebeheerder. In Amsterdam, rond de woning van Ghiselbert, ontstonden ook kloosters. Een steeg daar heet nog Gebed zonder end.

“Een steeg in
Amsterdam heet nog
Gebed zonder end.”

De Moderne Devotie komt naar Westfriesland

Datering:
26 mei 1399

Toegangsnummer:
0348 Oud archief stad Hoorn

Inventarisnummer:
3040

Paalkistrecht voor Enkhuizen

Datering:
9 februari 1573

Toegangsnummer:
0120 Oud archief stad Enkhuizen

Inventarisnummer:
36

“Enkhuizen koos voor de prins van Oranje”

■ In dit privilege verleende Willem van Oranje het paalkistrecht aan de stad Enkhuizen. Dit was het recht om de bebakening op de Zuiderzee aan te brengen, te onderhouden en daarvoor betaling te innen van de schippers. De bakens zorgden voor duidelijk zichtbare vaarroutes. Het paalkistrecht behoorde eigenlijk toe aan Amsterdam. Maar die stad was in die tijd nog trouw aan het Spaanse gezag.

Oranje schonk het paalkistrecht omdat Enkhuizen op 21 mei 1572 als eerste stad in de Noordelijke Nederlanden zijn kant koos. De inwoners kwamen in opstand tegen hun regeringsgezinde stadsbestuur. De burgemeesters waren nog op de hand van koning Filips II en de hertog van Alva. Via bruggenhoofd Enkhuizen kwam geheel Westfriesland in korte tijd onder controle van de opstandelingen.

■ Deze grote kaart van de Vier Noorder Koggen is gemaakt door Hendrick de Leth. De hoek rechtsonder is versierd met een prachtige allegorische voorstelling. We zien Aeolus, bewaarder van de winden, en zeegod Neptunus. Westfriesland ligt veilig achter de dijk. De hoorn des overvloeds symboliseert de welvaart, door veeteelt en landbouw gebracht. Maar waakzaamheid is geboden! Bovenaan staan de wapens van de dijkgraaf, secretaris, heemraden en hoofdingelanden.

Op de kaart staat de Opmeerder Wuiver die me na aan het hart ligt. 37 jaar lang woonde ik naast deze middeleeuwse ontginningskade. Ik wilde deze als openbaar wandelpad zien te realiseren. Dat lukte! In 2010 mocht ik de Opmeerder Wuiver openen. Wuivers werden opgeworpen als grenskades van ontgonnen gebied. De Opmeerder Wuiver verbindt de Gouwe en de Herenweg van Hoogwoud/Opmeer. Hij is nooit bestraat.

“Middeleeuwse
ontginningskade
wordt wandelpad.”

Opmeerder Wuiver op de kaart

Datering:
1732

Inventarisnummer:
1r03

Toegangsnummer:
0354 Beeldbank

Taken

■ Ondersteunen van gemeenten, beheren van de collectie en kennisoverdracht aan het publiek: dat zijn in een notendop de drie kerntaken van het Westfries Archief (WFA). De documenten die bijna dagelijks binnenkomen, zijn afkomstig van lokale overheden en particuliere organisaties zoals verenigingen, kerken en bedrijven. Door de toenemende digitalisering gaat het steeds meer om data en minder om papier.

Taken

Het WFA is in staat om al deze taken zorgvuldig te bemannen en uit te voeren. Met zeventien vaste medewerkers en een stagiair behoort het WFA tot de middelgrote archieforganisaties in Nederland en Noord-Holland.

Van studiezaal naar website

Die taken zijn niet gering, als je alleen al een blik op de website werpt. Daarop is te zien hoeveel informatie het WFA in beheer heeft. Van gemeentearchieven en krantenoverzichten tot bouwtekeningen en beeldmateriaal.

Het maakt de collectie voor uiteenlopende doelgroepen interessant.

Nog steeds zijn er veel bezoekers die de historie van hun familie in kaart brengen. Tot enkele jaren terug kwamen ze in groten getale naar de studiezaal om aan de hand van boeken en microfiches namen en plaatsen op te zoeken. Tegenwoordig is die informatie online beschikbaar, zodat zij vanuit huis geraadpleegd kan worden. Het zijn nu voornamelijk onderzoekers en schrijvers die in de studiezaal te vinden zijn, al kunnen zij ook een verzoek indienen om archiefstukken te laten scannen.

Studenten Geschiedenis van de Vrije Universiteit in Amsterdam brachten in 2024 een bezoek aan de studiezaal van het Westfries Archief om kronieken te onderzoeken.

Geïnteresseerden in bouwtekeningen bezoeken steeds vaker online het WFA. Inmiddels zijn vrijwel alle 168.000 bouwdoSSIERS gedigitaliseerd die het archief in beheer heeft. Heb je net een huis gekocht in een van de Westfriese gemeenten, dan kun je eenvoudig de bouwtekeningen uit het verleden inzien. Koper, architect en aannemer kunnen zo uittekenen hoe een huis is gebouwd en welke veranderingen hebben plaatsgevonden. Zeker als je een Westfriese stulp van pakweg tweehonderd jaar oud betreft die een aantal keren is verbouwd, kan dat waardevolle inzichten opleveren.

Via uitgevers en drukkerijen zijn in de loop der tijd krantenarchieven aangeleverd. Hoewel ze nog op papier zijn opgeslagen, is het krantenarchief tot 1950 gedigitaliseerd. Het gaat om zeker 200.000 pagina's van de *Hoornsche Courant*, *Onze Courant*, *Enkhuizer Courant*, *Medemblikker Courant* en andere titels. Deels zijn de kranten via de WFA-website met steekwoorden en tijds-aanduiding makkelijk doorzoekbaar. In combinatie met gemeentearchieven en persoonsnamen leveren zoekopdrachten vaak verrassende resultaten op.

Het WFA beschikt ook over een uitgebreid foto-archief, dat zich uitstekend leent voor een digitale beeldbank. Toch is die nog maar deels beschikbaar. In het recente verleden speelde in Leiden een zaak over het schenden van het auteursrecht. Inmiddels wordt naar wegen gezocht om dat probleem te ondervangen met aanvullende verklaringen en disclaimers. Het zal een grote verrijking voor onderzoekers zijn, als straks het fotomateriaal toegankelijker is.

Archieven van gemeenten...

Vanuit zijn wettelijke taak als beheerder krijgt het WFA jaarlijks talloze meters aan gemeentelijke documenten binnen. Alle stukken die meer dan twintig jaar oud zijn, worden na selectie op basis van landelijke criteria in Hoorn afgeleverd. De tijd dat ze op een stoffige zolder lagen waar de duiven doorheen vlogen, is lang voorbij. Kwam het materiaal vóór de Archiefwet van 1995 in dozen binnen en moest er eerst grondig worden schoon-gemaakt, sindsdien zijn gemeenten verplicht om van tevoren zelf de dossiers netjes te archiveren en inventariseren. Het WFA staat daarover in nauw contact met de betreffende gemeentefunctionarissen. Een vaste classificatiecode en rubrieksindeling zorgen ervoor dat alle gemeentearchieven op dezelfde wijze zijn geordend en doorzoekbaar zijn.

Door de digitalisering van overheidsdiensten komen veel dossiers nu voornamelijk als data binnen. Voor het WFA is dat praktisch gezien prettig, omdat de fysieke bewaarruimtes zo stilaan vol raken en toezicht en bijsturing direct mogelijk zijn. Het aanleveren van digitale informatie zorgt voor andere uitdagingen. Ook aan het bewaren van digitale bestanden worden in het kader van duurzame archivering strenge eisen gesteld. Het WFA loopt daarin landelijk voorop, want het maakt deel uit van een “koplopersproject” op dat gebied. Binnen het WFA zijn functioneel beheerders aangesteld om de aanlevering van data in goede banen te leiden.

...en particulieren

Wie heeft er thuis niet een huishoudboekje van oma liggen, een verzetsverhaal van een oudoom of een dorpskroniek van honderd jaar terug? Geregeld brengen particulieren bij het WFA vondsten aan die ze bij het opruimen van de zolder of het leeghalen van een woning hebben aangetroffen. Ze zijn van harte welkom. Ook al is niet alles even waardevol en bruikbaar om te archiveren, er zitten genoeg interessante stukken tussen. Zoals een bijzonder en goed bewaard schriftje dat in november 2024 werd ingebracht, waarin een boer uit Opperdoes rond 1800 zijn administratie bijhield. Het aantal koeien, de hoeveelheid melk die ze gaven, ziekte en overlijden,

de datum waarop ze het land in gingen of weer op stal: de notities bieden een fraai inzicht in het boerenbestaan uit een ver verleden. Ook komen bedrijven soms met stukken uit hun administratie aan. Garagehouders, transportbedrijven, winkels zoals melkhandels en bakkerszaken: tal van sectoren zijn in de WFA-collectie vertegenwoordigd.

Voor al deze particuliere inzendingen is het zaak om nauwkeurig onderzoek te doen naar eventuele vervuiling door bijvoorbeeld schimmels en bacteriën. Voorkomen moet worden dat de rest van de collectie wordt aangetast. Het WFA beschikt over een quarantaineruimte waarin deze testen worden uitgevoerd.

Presentatie en educatie

Een belangrijke taak voor archieven is de overdracht van kennis. Het WFA geeft rondleidingen aan schoolklassen, gemeentemedewerkers, historische verenigingen en andere geïnteresseerde groepen. Er worden ook cursussen gegeven op het gebied van stamboomonderzoek. Voor de cursus lezen van oud schrift, die al vijftig jaar bestaat, is veel animo. Speciaal voor de jeugd worden activiteiten georganiseerd zoals een escape game.

In oktober, de maand van de geschiedenis, is er extra aandacht voor thema's zoals de Slag op de Zuiderzee (2023). In 2025 staat de tachtigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog in de belangstelling. Daarnaast speelt het WFA actief in op onderwerpen die veelvuldig in de media komen, zoals het slavernijverleden. Ook vanuit Westfriesland voeren in de zeventiende en achttiende eeuw slavenschepen uit.

Presentatie en educatie zullen in de toekomst nog belangrijker worden. Nu de studiezaal minder in gebruik is, kan deze ruimte daarvoor worden ingericht. Zo blijft het WFA voortdurend bij de tijd en neemt het de geschiedenis van Westfriesland daarin volop mee.

Om bezoekers te laten zien wat het Westfries Archief in zijn collectie heeft over het Westfries slavernijverleden, werd in 2024 een kleine tentoonstelling ingericht.

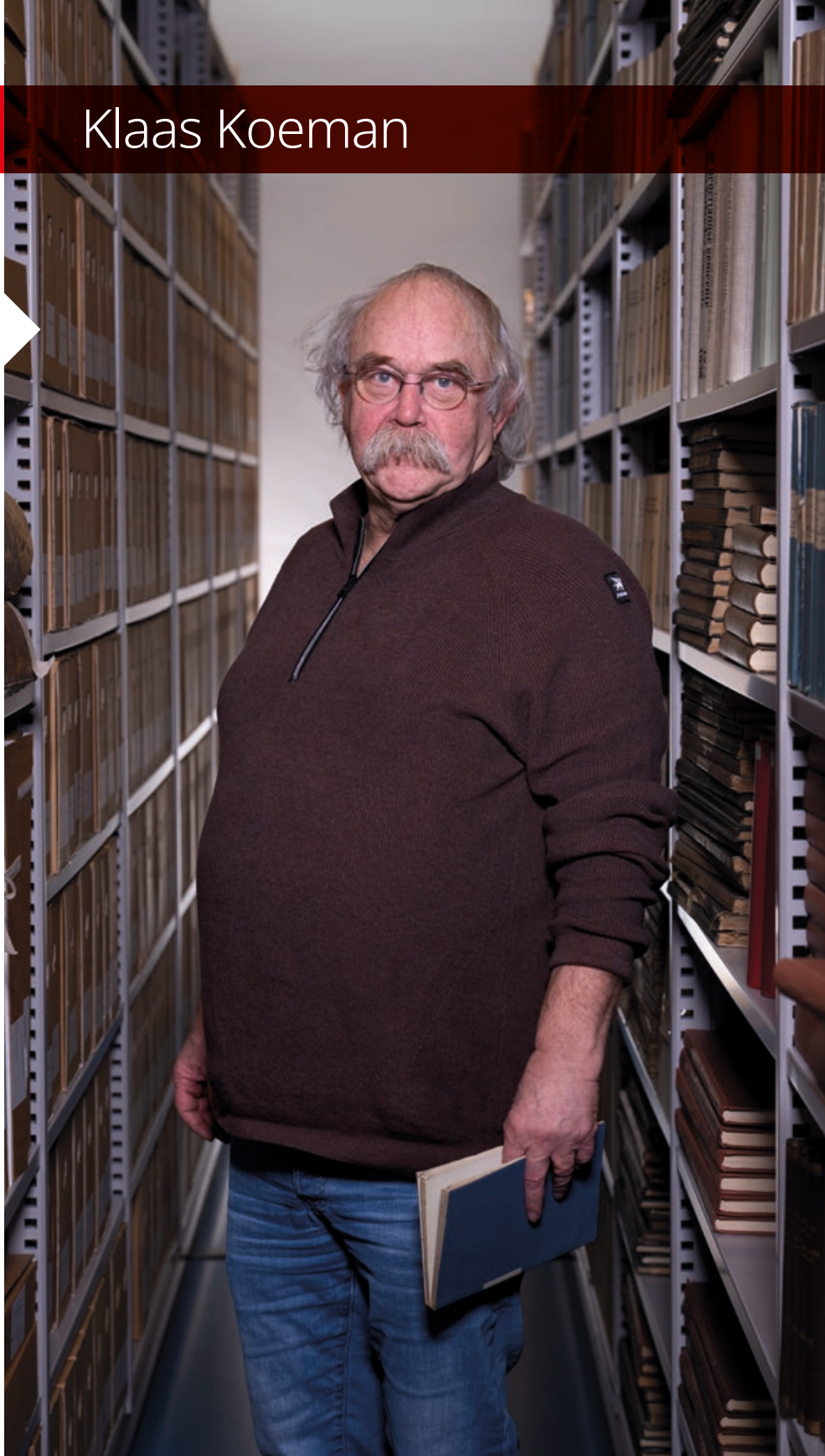
Klaas is voorzitter
van Vereniging
Oud Enkhuizen

Klaas Koeman

■ Hoofdofficier Arend de Vries van Enkhuizen verhoorde Jacob Dirksz (50 jaar) vanwege een ongeval op de Paktuinen. Hij zou een meisje verwond hebben dat “onder” zijn met lege vaten beladen slee terechtkwam. Hevig geschrokken bracht hij het meisje naar haar moeder. Het kind had alleen een bloedneus. Waarschijnlijk was zij aan zijn slee gaan hangen en er toen van af gevallen.

In het archief van de schepenbank van Enkhuizen kom je geruchtmakende zaken tegen. Over een grote zilverdiefstal uit het weeshuis bijvoorbeeld, of over bewindhebber van de West-Indische Compagnie die een oplichter bleek. Het bevat ook een uitgebreid verslag van de laatste executie in de stad. En kleine zaken zoals dit ongeluk(je) met het meisje. Je kunt bijna niet dicht bij het dagelijks leven van gewone mensen komen.

“Via kleine zaken
kom je dicht bij de
gewone mensen.”

Verhoor van Jacob Dirksz

Datering:
20 mei 1726

Jacob Dirksz. Gebooren
in bovencarispel, voogthand
Guagea alhier, oudt omtrent
50 jaeren, gesungen den 20 may
1726, geexamineert bynde voer
den H. Hooflofficier Amand de Haes,
zeijt, dat hy op Vriatien Zaterdag den 19 Deser
des Na middags omtrent 4 uren, in de pakhuys
staant heeft geader met syn paraat en vlee
hoogst geladen met Teeg, Vat Weer
zeijt, dat, omtrent het huys Volhard Dirksz.
kramen, onder het voorayden met het
tegen in de handt, een kind van achteen onzen
de vlee heeft sien te voorschijn komen
zeijt dat het selve kind heeft opgenomen
en gebraagt in een huys alwaer de moeder was
zeijt, dat, by het opnemen van het kindt,
heeft geboen, dat het selve aen het vriesje
en vriesje, een weynig bloeing was
Actum in judicio van de Schieken
Schepenen der Stad Amsteyden, att
M: Lambertus Haak, op den 20 may 1726.
My president Secretaris
Jan Schagen

Toegangsnummer:
0003 Oud-rechterlijke en weeskamer archieven

Inventarisnummer:
4933

Stoelboekje Binnenwijzend

Datering:

1607

Toegangsnummer:

0094 Stede Westwoud, dorpen Westwoud en
Binnenwijzend, gemeentebestuur Westwoud

Inventarisnummer:

178

“Al onze dorpen
zijn verbonden
met de dijk.”

■ Alle Westfrieze steden en dorpen droegen hun steentje bij aan het onderhoud van de Omringdijk. De meeste huurden al vóór 1600 aannemers in. Dit archiefstuk laat iets bijzonders zien: Binnenwijzend deed het werk lange tijd nog zelf. Het dorpsbestuur verstoelde (verdeelde) het eigen dijkvak bij Wijdenes in een aantal kavels en koppelde daar namen aan. Zo wist iedere dorpeling zijn of haar stukje dijk eenvoudig te vinden.

De Westfrieze Omringdijk in de gemeente Drechterland begint bij Venhuizen en eindigt voorbij Schellinkhout. Sommige dorpen in de gemeente liggen niet aan de dijk. Maar ze zijn er allemaal onlosmakelijk mee verbonden, ieder op zijn eigen manier. Het stoelboekje van Binnenwijzend laat dat zien. Extra mooi is de handtekening achterin van dorpschrijver Pieter Jacobsz Groot. Achterstevoren geschreven, als raadsel voor en knipoog naar toekomstige lezers.

■ Dit is het manuscript van een kroniek van Medemblik, geschreven door stadsklerk Cornelis Jansz Opperdoes. De auteur beoogde rond 1670 het roemruchte verleden van de stad Medemblik op te tekenen. Daarvoor gebruikte hij “eenige oude schriften” die hij via een vriend verkreeg. Vermoedelijk liet Opperdoes zich inspireren op voorbeelden van andere Hollandse steden. Tot een gedrukte publicatie van de kroniek is het toen niet gekomen.

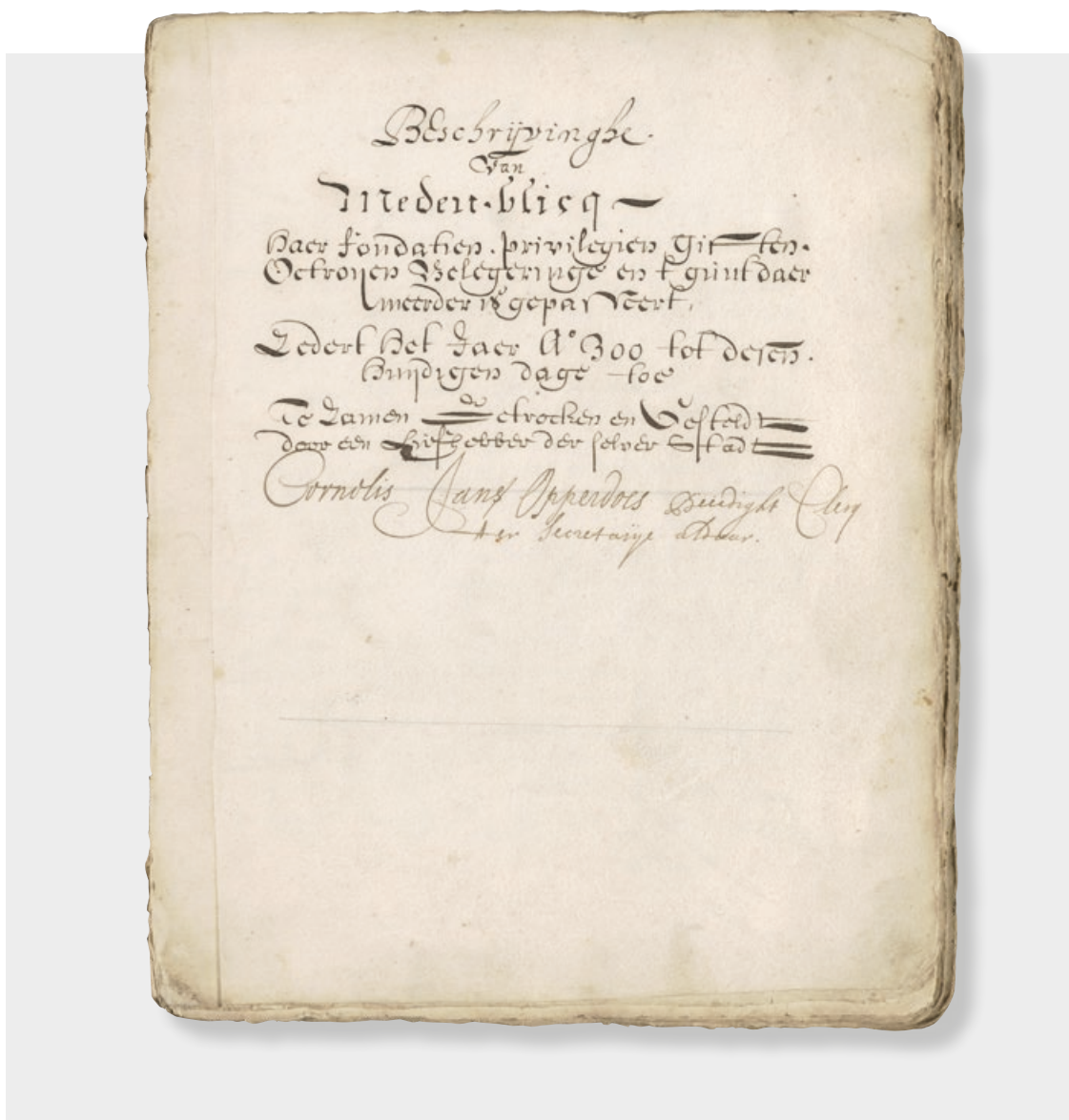
Het manuscript symboliseert voor mij een kerntaak van het Westfries Archief: archiefstukken veilig bewaren onder optimale condities. Voordat het in 2023 in bewaring werd gebracht, was het vatbaar voor de gevaren van brand, diefstal, ongedierte en kwijtraken. De kroniek was ruim een eeuw vermist toen het per toeval bij de Oudheidkundige Vereniging Medemblick terecht kwam. Een gedwongen verhuizing deed het verenigingsbestuur besluiten dit unieke handschrift een veiligere plaats te geven.

“De kroniek was ruim een eeuw vermist.”

De kroniek van Medemblik

Datering:
Circa 1670

Toegangsnummer:
0216 Collectie handschriften en losse archivalia

Inventarisnummer:
1921

■ Dit archiefstuk is een verzoek aan de municipaliteit van Berkhout door bewoners van Bobeldijk en Zuidermeer. De Bobeldijk was in natte jaargetijden waarschijnlijk een baggerbende. Daarom vroegen zij om de circa achthonderd meter van de Molenbrug tot de Westerlaan te beplanken en van leuning te voorzien. Het is duidelijk dat de verzoekers niet gewend waren om te schrijven.

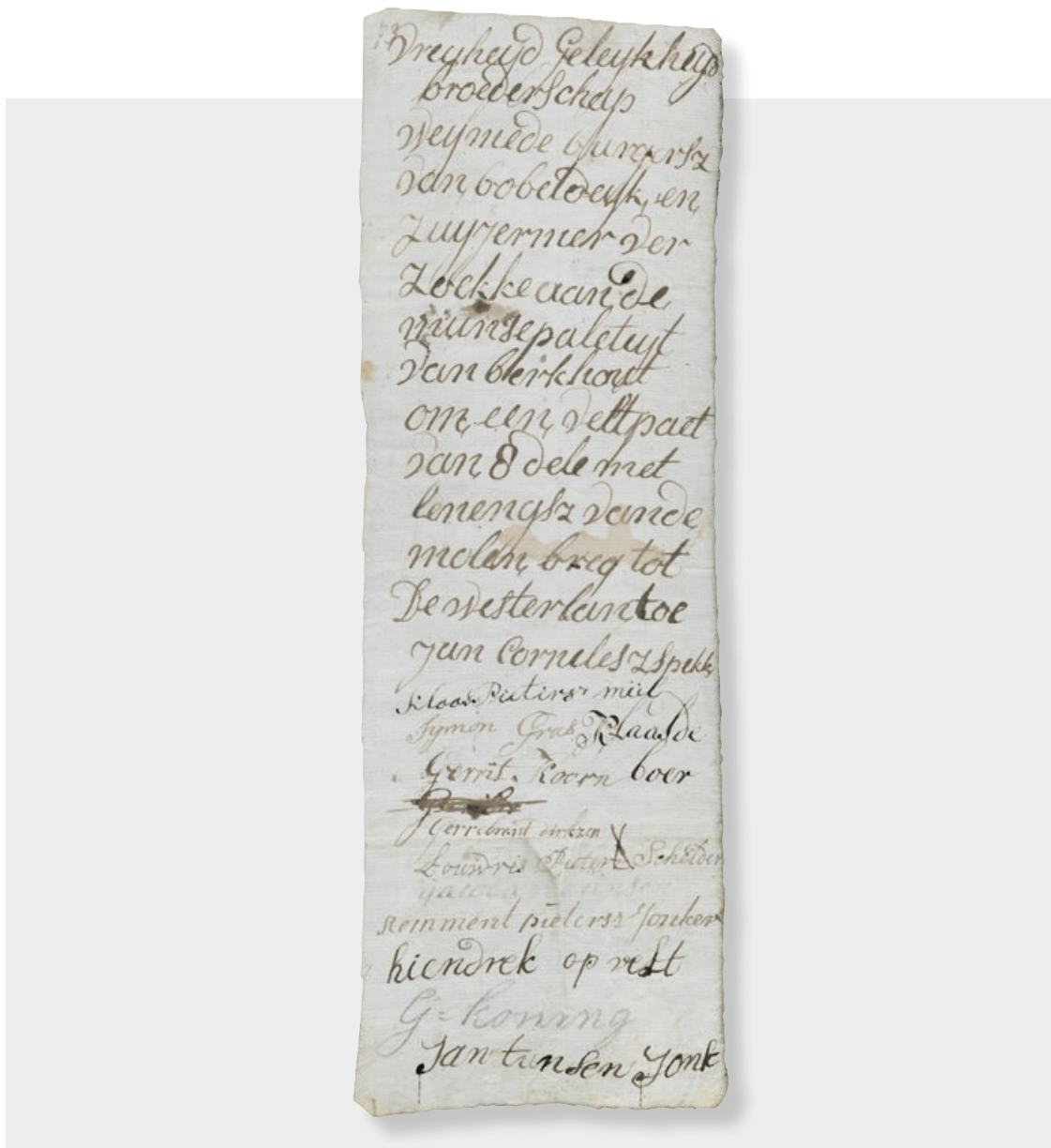
We hebben voor dit stuk gekozen omdat we allebei uit Bobeldijk komen. Het verzoekschrift is fonetisch geschreven. Het Westfries klinkt er prachtig doorheen. Wat een mooi inkijkje ook in de Bataafse periode van "vrijheid, gelijkheid en broederschap". Katholieken kregen toen weer politieke rechten. Op Gerrit Koorn na, waren de ondertekenaars allemaal katholiek. Vanuit ons archiefonderzoek zijn het "oude bekenden".

"Het Westfries
klinkt er prachtig
doorheen."

Beplankt voetpad voor deel van Bobeldijk

Datering:
1796

Toegangsnummer: 1322 Dorpsbestuur
en gemeentebestuur Berkhout

Inventarisnummer:
6

59ste Jaargang. ZONDAG 2 OKTOBER 1910. No. 6871.

DE FRIESE KRAANTJEN

Nieuws- en Advertentieblad voor West-Friesland.

Abonnement:
Heren de stad per drie maanden f 1.—
Heren de stad per zes maanden f 2.—
Verreicht **DINSDAG, DONDERDAG en SATURDAG.**
Advertentie in de laatste drie dagen vóór het vóór-
aanneem 25 cent. Ingezonden stukken worden niet terug-
gezonden.

Pris der Advertentie:
Van 1-6 regels f 0.05
Van 7-12 regels f 0.10
Van 13-18 regels f 0.15
Van 19-24 regels f 0.20
Van 25-30 regels f 0.25
Van 31-36 regels f 0.30
Van 37-42 regels f 0.35
Van 43-48 regels f 0.40
Van 49-54 regels f 0.45
Van 55-60 regels f 0.50
Van 61-66 regels f 0.55
Van 67-72 regels f 0.60
Van 73-78 regels f 0.65
Van 79-84 regels f 0.70
Van 85-90 regels f 0.75
Van 91-96 regels f 0.80
Van 97-102 regels f 0.85
Van 103-108 regels f 0.90
Van 109-114 regels f 0.95
Van 115-120 regels f 1.00
Van 121-126 regels f 1.05
Van 127-132 regels f 1.10
Van 133-138 regels f 1.15
Van 139-144 regels f 1.20
Van 145-150 regels f 1.25
Van 151-156 regels f 1.30
Van 157-162 regels f 1.35
Van 163-168 regels f 1.40
Van 169-174 regels f 1.45
Van 175-180 regels f 1.50
Van 181-186 regels f 1.55
Van 187-192 regels f 1.60
Van 193-198 regels f 1.65
Van 199-204 regels f 1.70
Van 205-210 regels f 1.75
Van 211-216 regels f 1.80
Van 217-222 regels f 1.85
Van 223-228 regels f 1.90
Van 229-234 regels f 1.95
Van 235-240 regels f 2.00
Van 241-246 regels f 2.05
Van 247-252 regels f 2.10
Van 253-258 regels f 2.15
Van 259-264 regels f 2.20
Van 265-270 regels f 2.25
Van 271-276 regels f 2.30
Van 277-282 regels f 2.35
Van 283-288 regels f 2.40
Van 289-294 regels f 2.45
Van 295-300 regels f 2.50
Van 301-306 regels f 2.55
Van 307-312 regels f 2.60
Van 313-318 regels f 2.65
Van 319-324 regels f 2.70
Van 325-330 regels f 2.75
Van 331-336 regels f 2.80
Van 337-342 regels f 2.85
Van 343-348 regels f 2.90
Van 349-354 regels f 2.95
Van 355-360 regels f 3.00
Van 361-366 regels f 3.05
Van 367-372 regels f 3.10
Van 373-378 regels f 3.15
Van 379-384 regels f 3.20
Van 385-390 regels f 3.25
Van 391-396 regels f 3.30
Van 397-402 regels f 3.35
Van 403-408 regels f 3.40
Van 409-414 regels f 3.45
Van 415-420 regels f 3.50
Van 421-426 regels f 3.55
Van 427-432 regels f 3.60
Van 433-438 regels f 3.65
Van 439-444 regels f 3.70
Van 445-450 regels f 3.75
Van 451-456 regels f 3.80
Van 457-462 regels f 3.85
Van 463-468 regels f 3.90
Van 469-474 regels f 3.95
Van 475-480 regels f 4.00
Van 481-486 regels f 4.05
Van 487-492 regels f 4.10
Van 493-498 regels f 4.15
Van 499-504 regels f 4.20
Van 505-510 regels f 4.25
Van 511-516 regels f 4.30
Van 517-522 regels f 4.35
Van 523-528 regels f 4.40
Van 529-534 regels f 4.45
Van 535-540 regels f 4.50
Van 541-546 regels f 4.55
Van 547-552 regels f 4.60
Van 553-558 regels f 4.65
Van 559-564 regels f 4.70
Van 565-570 regels f 4.75
Van 571-576 regels f 4.80
Van 577-582 regels f 4.85
Van 583-588 regels f 4.90
Van 589-594 regels f 4.95
Van 595-600 regels f 5.00
Van 601-606 regels f 5.05
Van 607-612 regels f 5.10
Van 613-618 regels f 5.15
Van 619-624 regels f 5.20
Van 625-630 regels f 5.25
Van 631-636 regels f 5.30
Van 637-642 regels f 5.35
Van 643-648 regels f 5.40
Van 649-654 regels f 5.45
Van 655-660 regels f 5.50
Van 661-666 regels f 5.55
Van 667-672 regels f 5.60
Van 673-678 regels f 5.65
Van 679-684 regels f 5.70
Van 685-690 regels f 5.75
Van 691-696 regels f 5.80
Van 697-702 regels f 5.85
Van 703-708 regels f 5.90
Van 709-714 regels f 5.95
Van 715-720 regels f 6.00
Van 721-726 regels f 6.05
Van 727-732 regels f 6.10
Van 733-738 regels f 6.15
Van 739-744 regels f 6.20
Van 745-750 regels f 6.25
Van 751-756 regels f 6.30
Van 757-762 regels f 6.35
Van 763-768 regels f 6.40
Van 769-774 regels f 6.45
Van 775-780 regels f 6.50
Van 781-786 regels f 6.55
Van 787-792 regels f 6.60
Van 793-798 regels f 6.65
Van 799-804 regels f 6.70
Van 805-810 regels f 6.75
Van 811-816 regels f 6.80
Van 817-822 regels f 6.85
Van 823-828 regels f 6.90
Van 829-834 regels f 6.95
Van 835-840 regels f 7.00
Van 841-846 regels f 7.05
Van 847-852 regels f 7.10
Van 853-858 regels f 7.15
Van 859-864 regels f 7.20
Van 865-870 regels f 7.25
Van 871-876 regels f 7.30
Van 877-882 regels f 7.35
Van 883-888 regels f 7.40
Van 889-894 regels f 7.45
Van 895-900 regels f 7.50
Van 901-906 regels f 7.55
Van 907-912 regels f 7.60
Van 913-918 regels f 7.65
Van 919-924 regels f 7.70
Van 925-930 regels f 7.75
Van 931-936 regels f 7.80
Van 937-942 regels f 7.85
Van 943-948 regels f 7.90
Van 949-954 regels f 7.95
Van 955-960 regels f 8.00
Van 961-966 regels f 8.05
Van 967-972 regels f 8.10
Van 973-978 regels f 8.15
Van 979-984 regels f 8.20
Van 985-990 regels f 8.25
Van 991-996 regels f 8.30
Van 997-1002 regels f 8.35
Van 1003-1008 regels f 8.40
Van 1009-1014 regels f 8.45
Van 1015-1020 regels f 8.50
Van 1021-1026 regels f 8.55
Van 1027-1032 regels f 8.60
Van 1033-1038 regels f 8.65
Van 1039-1044 regels f 8.70
Van 1045-1050 regels f 8.75
Van 1051-1056 regels f 8.80
Van 1057-1062 regels f 8.85
Van 1063-1068 regels f 8.90
Van 1069-1074 regels f 8.95
Van 1075-1080 regels f 9.00
Van 1081-1086 regels f 9.05
Van 1087-1092 regels f 9.10
Van 1093-1098 regels f 9.15
Van 1099-1104 regels f 9.20
Van 1105-1110 regels f 9.25
Van 1111-1116 regels f 9.30
Van 1117-1122 regels f 9.35
Van 1123-1128 regels f 9.40
Van 1129-1134 regels f 9.45
Van 1135-1140 regels f 9.50
Van 1141-1146 regels f 9.55
Van 1147-1152 regels f 9.60
Van 1153-1158 regels f 9.65
Van 1159-1164 regels f 9.70
Van 1165-1170 regels

“Een moord in Hoorn heeft de rechtspraak beïnvloed.”

■ De *Hoornsche Courant* van 2 oktober 1910 bericht over een dramatische gebeurtenis: een moord met een vergiftigde taart. Deze “lekkernij” werd bezorgd bij het huis van Willem Markus. Op een bijgevoegd anoniem briefje stond: “Eet maar lekker op!” Markus’ echtgenote at een stukje en moest dit met de dood bekopen. De dader, oud-marktmeester Beek, werd op de dag van haar begrafenis gearresteerd. Zijn motief: wraak.

Beek was in 1906 betrappt op diefstal van kermisgelden. Markus meldde dit bij het gemeentebestuur. Meteen volgde oneervol ontslag. De Hoge Raad stelde in 1911 het principe van “voorwaardelijk opzet” vast. Beek wist namelijk dat ook iemand anders dan Markus van de taart kon eten. Hij was dus niet schuldig aan doodslag, maar aan moord. Door het taartarrest maakte ik al tijdens mijn rechtenstudie kennis met de gemeente Hoorn.

Collectie

■ Tot in de middeleeuwen is de Westfriesse geschiedenis terug te vinden in het Westfries Archief (WFA). In stadskronieken, notariële stukken, doop-, trouw- en begraafregisters, bevolkingsregisters, bouwtekeningen, atlassen, VOC-aandelen, getijdenboeken en in nog veel meer bronnen. Tel daar de talrijke documenten uit particulier bezit bij op en dan is over bijna elke persoon, perceel of straat wel een verhaal uit vroeger tijden te vertellen.

Overall in het WFA kun je de geschiedenis “aanraken”. Neem het getijdenboek uit het Sint Catharinaklooster in Hoorn, gedateerd op 1422 en daarmee een van de oudste archiefstukken in de collectie. Je ziet het voor je, hoe gelovigen in de middeleeuwen het boek op een lessenaar hadden liggen, zodat ze konden lezen welke gebeden ze op vaste uren van de dag moesten opzeggen en welke gezangen ze zongen.

Andere oude pronkstukken zijn het prachtig ingekleurde exemplaar van de stedenatlas van Willem Blaeu (1649) en het in dezelfde tijd opgetekende boek over weeskinderen die als scheepsjongens naar de Oost vertrokken. Aangevuld met stadskronieken en andere bronnen kun je er een film over maken.

Verrassende rechtbankarchieven

De rechtbankarchieven die tot 1811 bij het WFA liggen – die van daarna berusten in het Noord-Hollands Archief – vormen ook een verrassende bron. Ze bieden niet alleen maar droge juridische informatie. De getuigenverhoren zijn letterlijk overgenomen, inclusief soms scheldpartijen over en weer. Daardoor word je meegenomen in de spreektaal van toen. De personages zijn vaak kleurrijk of tragisch. Zoals Liefje Elberts uit Benningbroek, die in 1709 ter dood werd veroordeeld omdat ze een boerderij in Lambertschaag in brand had gestoken.

Voor wie het archief raadpleegt voor onderzoek naar voorouders, zijn de doop-, trouw- en begraafregisters erg in trek. Een groot aantal vrijwilligers verricht monnikenwerk door alle namen uit de registers te indexeren, zodat deze online beschikbaar komen. Familieberichten in lokale kranten zijn trouwens ook een dankbare bron voor stamboomonderzoekers.

Om een zo compleet mogelijk historisch beeld van Westfriesland te verzamelen, heeft het WFA een zogenaamd collectieprofiel laten opstellen. Dat vertelt hoe de collectie is opgebouwd en welke onderwerpen per gemeente zijn onder- of oververtegenwoordigd. Op de lijst van onderwerpen staan bijvoorbeeld kerken, sport- en muziekverenigingen, politieke partijen en bedrijven. Zo kan worden ingeschat: wat is er wel in de WFA-collectie en wat nog niet.

Ook hier zijn lokale kranten een belangrijke aanvullende bron. Ze staan vol met verslagen van evenementen als de kermis, jaarmarkt en sportwedstrijden. Meer serieuze informatie zoals verkiezingsuitslagen, werkloosheidscijfers en inzamelingen door armbesturen kun je er ook teruglezen.

Relatie met Westfriesland

De veelheid en verscheidenheid van documentatie en archieven dragen bij aan het streven van het WFA om zich verder te ontwikkelen tot hét regionaal historisch centrum van Westfriesland. Speciale Westfriesse thema's krijgen daarbij extra aandacht. Uit vroeger tijden zijn dat de continue strijd tegen het water en de bloei van de Westfriesse steden en het platteland. Daarbij

horen de droogmakerijen, internationale handel, de VOC en ook de persoon van Jan Pietersz Coen. Zijn standbeeld in het centrum van Hoorn haalt geregeld de landelijke pers en leidt tot verhitte discussies. De Tweede Wereldoorlog neemt eveneens een belangrijke plaats in. Verzetsgroepen in Westfriesland hielpen onderduikers en waren betrokken bij wapendroppings.

Op 30 mei 1893 werd in Hoorn het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen onthuld. Bronnen in het Westfries Archief laten zien dat dit standbeeld direct lof maar ook kritiek ontving.

Bij het opnemen van particuliere collecties wordt altijd gekeken of er een relatie is met de regio. Fotomateriaal is extra welkom omdat beelden vaak herkenbaar zijn.

Heel recent is bijvoorbeeld de archivering van documentatie over de coronaperiode. De historische waarde daarvan kan in de toekomst weleens groot zijn, als onze nazaten terugkijken op de maatschappelijke beslissingen en gevolgen van de COVID-pandemie.

En natuurlijk ontbreekt de Westfriese folklore niet in de collectie. Over de eeuwenoude kermiscultuur en harddraverijen is het nodige te vinden. Het WFA stimuleert gemeenten om extra attent te zijn op dit soort thema's.

Schoon bewaren

Niet alleen papieren documenten moeten schoon zijn, dat geldt ook voor digitale bestanden. Vanaf 2010 leveren de gemeenten hun archieven uitsluitend nog digitaal aan. Deze data worden veilig en virusvrij opgeslagen, met de nodige back-ups. De externe servers voor de opslag zijn eveneens optimaal beveiligd. Soms treden complicaties op omdat digitale dragers en softwareprogramma's zijn verouderd. In bepaalde gevallen worden bestanden omgezet in een nieuwere versie zodat ze leesbaar blijven. Een aantal collecties waar- onder bijvoorbeeld kranten kent zowel een fysieke

als digitale vorm. De eerste versie wordt alleen in bijzondere gevallen getoond, bijvoorbeeld bij tentoonstellingen en rondleidingen in het WFA.

Toegankelijk

De collectie van het WFA is bijna volledig openbaar. Daarnaast wordt gestreefd naar de meest toegankelijke vorm van informatie: online publicatie. Vanwege wettelijke openbaarheidsbeperkingen is dat echter niet altijd mogelijk. In dat geval kunnen onderzoekers de informatie vaak wel in de studiezaal raadplegen. Aanvragen om fysieke archiefstukken in te zien, komen binnen via de website en e-mail.

Bij binnenkomst in de studiezaal blijken de kennis en vaardigheden van bezoekers heel verschillend. Er zijn er die goed beslagen ten ijs komen, weten waarnaar ze op zoek zijn en ervaring hebben met archiveren. Anderen moeten eerst op weg worden geholpen. Dankzij hun brede kennis brengen medewerkers van het WFA de bezoekers snel op het juiste spoor.

*Voor het programma
Verborgen verleden zijn in
het Westfries Archief meerdere
keren opnames gemaakt.
Ronald de Boer bezocht
het archief in 2020.*

Het helpt dat landelijke media geregeld aandacht besteden aan archieven en archiefonderzoek. In het televisieprogramma *Verborgen verleden* is het WFA verschillende keren in beeld geweest. Cabaretier Herman Finkers bleek roots in Grootebroek te hebben. De Westfrieze oud-voetballer Ronald de Boer ontdekte in archiefstukken dat hij Duitse voorouders heeft. Dit soort goed bekeken uitzendingen verhogen de bekendheid van het WFA en verlagen de drempel voor bezoekers.

■ Op 20 augustus 1694 kraaide de rode haan in stede Grootebroek op drie plekken. Zo'n veertig huizen werden door de vlammen verteerd. Ontredderd zaten vele onvermogenen in zak en as. Er werd een landelijke collecte met loterij georganiseerd, met deze prent als reclamemiddel. Deelnemers konden waardevolle prijzen winnen, zoals zilveren snuiftabaksdozen, schoorsteenblakers en theeketels. De opbrengst bedroeg 125.000 gulden, toereikend voor de wederopbouw.

Dertig jaar geleden schreef ik over deze dramatische gebeurtenis. De fraaie loterijprent intrigeerde mij: indrukwekkende rookwolken, slachtoffers sjouwen met ladders, redden hun schamele huisraad en maken wanhopige armgebaren. Prominent afgebeeld zijn de meelmolens van Grootebroek en Bovenkarspel. De geschiedenis van de molen rechts heb ik naderhand uitgeplozen. Geboeid geraakt door hongerige vuurzeeën, beschreef ik later ook de verwoestende dorpsbranden van Lutjebroek (1763) en Binnenwijzend (1911).

“Ik raakte geboeid door hongerige vuurzeeën.”

Grootebroek in brand

Datering:
1694

Toegangsnummer:
0354 Beeldbank

Inventarisnummer:
65h170

■ In deze akte legde Grietje Jans uit Venhuizen een verklaring af over de erfenis van haar overleden man. De bezittingen kwamen toe aan haar dochter Aaltje die met Cornelis Meijnertsz Schuijtemaker was getrouwd. Aaltje erfde niet alleen het huis waarin Grietje Jans woonde, maar ook twee bedden, de beste kast en kist, en de klok. Wat restte van de boedel was voor moeder, inclusief eventuele schulden.

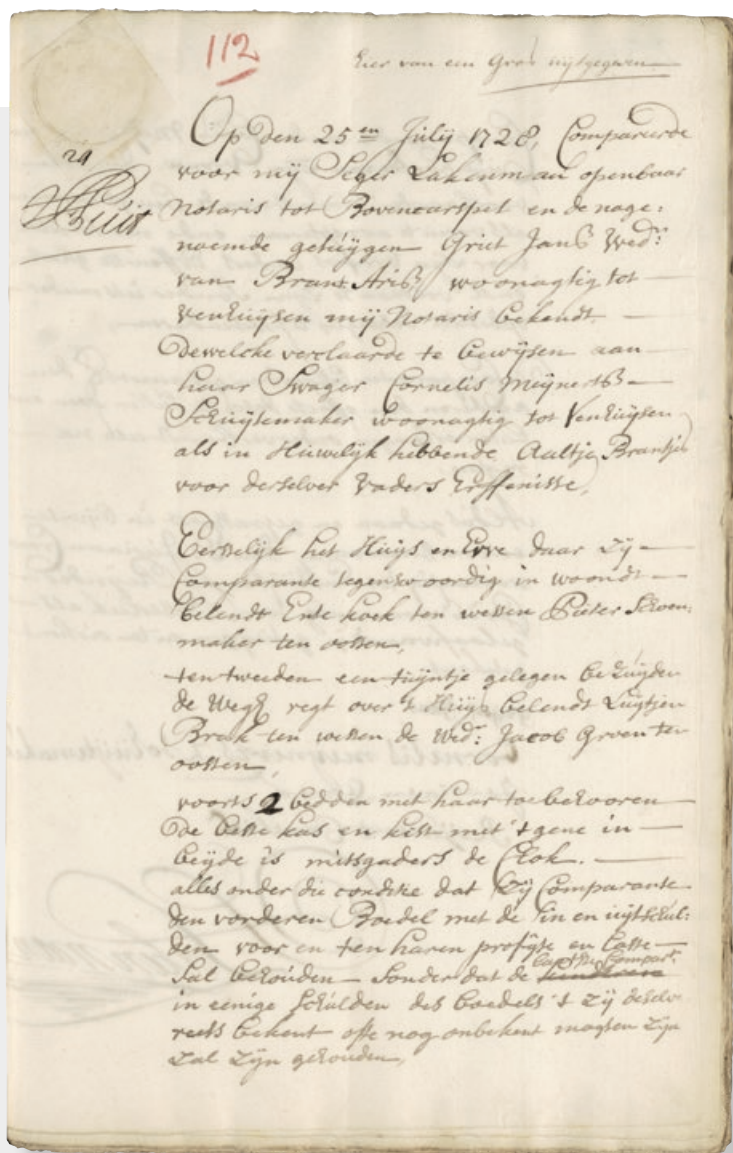
De afhandeling van een erfenis levert vaak gedoe op. Dat is van alle tijden. Wil je het regelen, dan ga je naar een notaris. Was het schoonzoon Cornelis die met deze verklaring de erfenis wilde veiligstellen? Notariële akten bevatten een schat aan historische informatie. Deze akte geeft inzicht in familierelaties en bezittingen. Bij mijn onderzoek naar families in Venhuizen en wijde omgeving heb ik daarvan dankbaar gebruik gemaakt.

“Dat een erfenis
gedoe oplevert,
is van alle tijden.”

Vaders erfenis

Datering:
25 juli 1728

Toegangsnummer:
1685 Notarissen in West-Friesland tot 1843

Inventarisnummer:
430

Brood voor de armen

Datering:
1601-1637

Toegangsnummer:
0715-01 Oud Archief Stad Medemblik

Inventarisnummer:
1514

“Schepen brachten hout én nieuwe inwoners.”

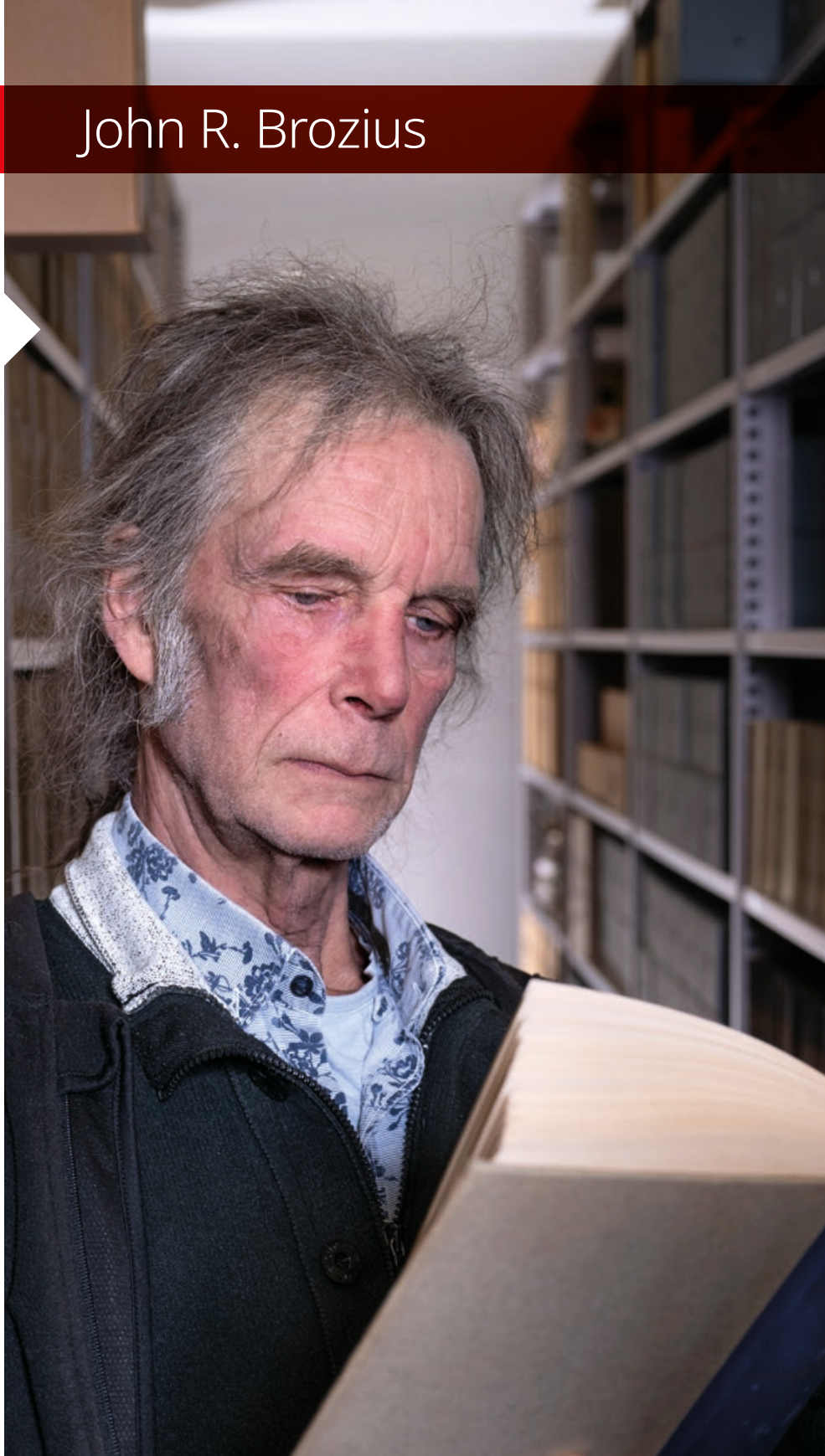
■ Scheepvaart en handel brachten de stad Medemblik in de zeventiende eeuw voorspoed. De stad groeide en bloeide. Desondanks was er ook armoede. Kwetsbare groepen in de stad konden vaak moeilijk rondkomen. Weduwen met jonge kinderen en andere kwetsbaren kwamen in aanmerking voor de wekelijkse brooduitdeling. Op deze uitdeellijst staan de namen van de bedeelden. Wanneer zij het brood ophaalden, werd een streepje voor hun naam gezet.

Een serie van veertig brooduitdeellijsten is bewaard gebleven. Deze unieke bron vertelt meer over de geschiedenis van Medemblik dan op het eerste gezicht lijkt. Namen als Noorse Anna, Trijn Jans uit Noorwegen en Thaems Cristensz Noorman wijzen op een Scandinavische connectie. De houtvaart op Noorwegen was destijds een belangrijke economische pijler. Medemblik dankt daaraan haar mooie havens. De schepen met hout brachten ook nieuwe inwoners mee.

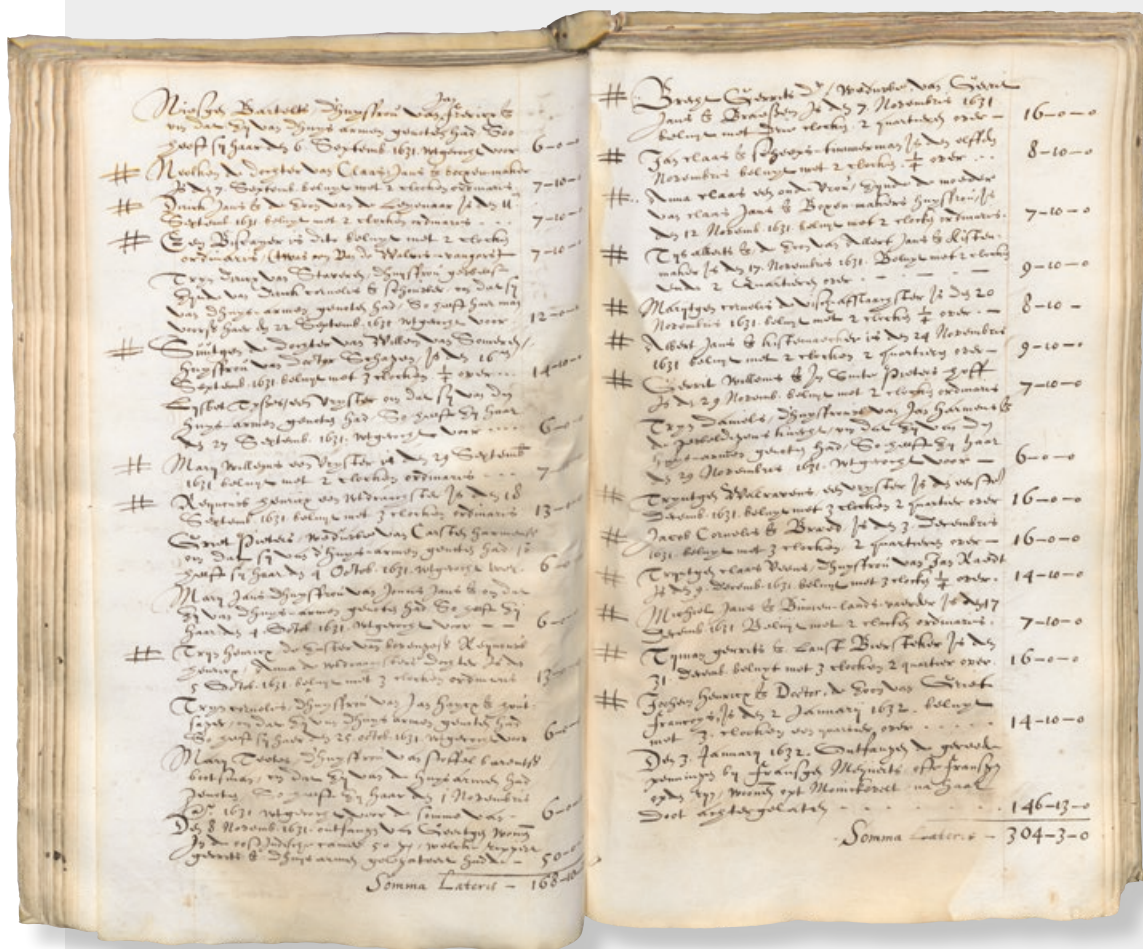
■ Dit is een ontvangstenregister van de huiszittende armenvoogden van Hoorn. De vroegste vermelding van deze liefdadigheidsinstelling dateert uit de veertiende eeuw. Zij verkregen inkomsten uit het verpachten van landerijen en verhuren van huizen. Zoals de naam al zegt. Deze armenvoogden ondersteunden mensen die wel een dak boven hun hoofd hadden, maar niet rond konden komen. Later bestuurden ze ook een gesticht voor arme weeskinderen.

In dit register is een bijzondere inkomstenbron van de huiszittende armen bijgehouden: ontvangsten uit het beluiden van overledenen. Na een sterfgeval werden tegen betaling de kerkklokken geluid. Het register bevat veel namen van overledenen in Hoorn. Dat het eerste begraafboek van de Grote Kerk pas in 1653 begint, is een kleine ramp voor genealogen. Maar het “beluidboek” van de huiszittende armenvoogden ondervangt dit gemis goeddeels.

“Het beluidboek
ondervangt een kleine
ramp voor genealogen.”

Datering:
1603-1685

Toegangsnummer:
0348 Oud Archief stad Hoorn

Inventarisnummer:
2415

Laura is historicus,
Willeke is
architectuurhistoricus

Laura Jonkhoff en Willeke Jeeninga

■ In 1873 besloot de gemeenteraad van Obdam tot de bouw van een nieuw raadhuis. Architect A.C. Bleijs uit Hoorn mocht het ontwerpen. Het bestek en de ontwerptekeningen zijn bewaard gebleven in het Noord-Hollands Archief. Maar, het Westfries Archief heeft enkele zeer bijzondere tekeningen plus een uitgebreid document over het gebruik van de ruimten.

Voor de biografie van A.C. Bleijs hebben wij vele archiefinstellingen bezocht. In het Westfries Archief werden we vooral verrast door de prachtige ontwerptekening van de meubels voor het raadhuis. Ook vonden we een plattegrond met daarop de plaatsing van het meubilair ingetekend. Heel bijzonder is het feit dat de plattegrond op doek is getekend. Voor ons was het de eerste keer dat we zoiets tegenkwamen!

“Het was de eerste
keer dat we zoiets
tegenkwamen!”

Inrichting raadhuis van Obdam

Datering:
1874

Toegangsnummer:
0973 Stede en heerlijkheid Obdam

Inventarisnummer:
269

westfries | archief

Bestaansrecht

■ In een goed functionerende democratie is een archief niet weg te denken. Als bewaarder en beheerder van overheidsdocumenten is het Westfries Archief (WFA) de brug van de transparante overheid naar de burger. Daarnaast is het archief een belangrijk portaal voor de cultuurhistorie van Westfriesland. Elke Westfries zou er voor zijn of haar achttiende jaar een keer geweest moeten zijn.

Voor de gemiddelde burger is een regionaal archief als het WFA geen dagelijkse kost. Totdat hij of zij informatie van de overheid wil inzien. Voor veel stukken jonger dan twintig jaar is dan een gang naar het gemeentehuis nodig, al dan niet met een beroep op de Wet open overheid (Woo). Voor wie oudere informatie wil inzien, is het WFA het aangewezen adres.

Pijler van democratie

In de Archiefwet is vastgelegd dat overheden blijvend verantwoording afleggen en dat hun informatie altijd beschikbaar is voor de burger. Openbaarheid van informatie is een belangrijk uitgangspunt van de wet. Met wel een paar uitzonderingen

zoals geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten. Die zijn pas na respectievelijk 100, 75 en 50 jaar openbaar. Vanwege privacy is er nog een hindernis, de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De beperking van openbaarheid die daaraan is gesteld, vervalt bij het overlijden van de genoemde personen.

Het WFA is er voor iedereen en de cultuurhistorische inspanningen strekken zich uit tot de gehele regio Westfriesland. Het is een wezenlijke pijler van onze democratie. De nieuwe gemeenschappelijke regeling van 2009 onderstreept dit. Sindsdien functioneert het archief als zelfstandig overheidsorgaan: een zogeheten openbaar lichaam met een dagelijks en een algemeen bestuur. Hierin zijn de zeven Westfrieze gemeenten vertegenwoordigd.

Het gebouw van het Westfries Archief is ontworpen als een stolp. De kern is een betonnen bunker met daaromheen een glazen schil van ramen die transparantie uitstraalt.

Basisschoolleerlingen bezoeken het depot, de kluis, om zo een beeld te krijgen van wat het Westfries Archief bewaart en waarom dit belangrijk is.

Regionaal historisch centrum

Het WFA heeft zich ontwikkeld tot een regionaal historisch centrum van formaat. Voor onderzoekers en geïnteresseerden in de Westfriesse geschiedenis is het een onmisbare bron van kennis en documentatie.

Met zijn moderne onderkomen aan de Blauwe Berg in Hoorn, dat goed bereikbaar is voor iedere bezoeker, biedt het een toegankelijke en inspirerende omgeving.

Helpen om antwoorden op historische vragen te vinden, dat is de kern van de dienstverlening. Deskundige medewerkers zorgen voor een goed beheerde en toegankelijke collectie. Het WFA draagt actief bij aan het verzamelen, bewaren en delen van regionale verhalen. Of het nu gaat om een familiegeschiedenis, vrouwengeschiedenis

of het Westfriesse VOC-verleden. Daarnaast speelt het WFA een vooraanstaande rol in maatschappelijke discussies door het beschikbaar stellen van relevante bronnen en context. Zo is het archief niet alleen een kenniscentrum, maar ook een verbindende factor in de regio.

Regionale verankering

Als je iets over de Westfriesse geschiedenis wilt weten, moet je bij het WFA zijn. Niet voor niets is het streven dat iedere scholier uit de regio tenminste een keer op bezoek is geweest.

Het specifieke karakter van Westfriesland komt overal terug in de collectie. Zoals bijvoorbeeld in de verhalen over de vele Scandinaviërs en Duitsers die in de zeventiende en achttiende eeuw naar Westfriesland kwamen.

De Zuiderzee is ook zo'n ankerpunt, evenals de afsluiting ervan in 1932. Daardoor raakten Westfriese vissers hun bestaan en inkomen kwijt. Het ging gepaard met vissersprotesten en steunmaatregelen van de overheid. De Zuiderzeesteunwet van 1925 die daarvoor in het leven werd geroepen, is een van de bruikbare thema's voor leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. Uit deze geschiedenis kun je zelfs parallellen trekken met gebeurtenissen in de huidige tijd, zoals de boerenprotesten.

Plattelands- en stadsgeschiedenis gaan hier hand in hand. Stadskronieken vormen een belangrijke bron van onderzoek, maar dat geldt evenzeer voor de archieven van waterschappen en maatschappelijke organisaties. Die waren en zijn nog steeds verankerd in de haarvaten van de regio.

Op 24 mei 1932 protesteerden rouwende Enkhuizer vissers tegen het dichtten van het laatste gat in de Afsluitdijk.

Centraal informatiepunt

Tegenwoordig is een archief een knooppunt van ingaande en uitgaande informatie. Het WFA is uitgegroeid tot hét kennis- en informatiecentrum voor Westfriesland. Het beheert niet alleen de archieven van de Westfriese gemeenten, maar biedt de gemeenten ook ondersteuning bij onder meer de publicatie van Woo-stukken. Openbaar gemaakte documenten naar aanleiding van deze verzoeken kunnen via de website van het archief worden geraadpleegd en duurzaam beheerd.

Het eDepot is de voorziening voor opslag, beheer en publicatie van deze digitale informatie. Het is ontwikkeld samen met de gemeenten en een innovatieve partnerorganisatie. Met het beheren en publiceren van Woo-informatie heeft het WFA een nieuwe dienstverlening geïntroduceerd om de lokale overheden in de regio te ontzorgen. Ook de digitalisering van papieren dossiers en het online beschikbaar stellen ervan gaan onverminderd voort. Dat brengt nieuwe eisen en verplichtingen met zich mee, maar ook nieuwe mogelijkheden.

Stadsrecht stede Broec

Datering:
2 augustus 1364

Toegangsnummer:
1107 Stede en gemeente Grootebroek

Inventarisnummer:
39

“De inspiratiebron voor de naam Stede Broec.”

■ In 1364 verleende hertog Albrecht van Beieren, als graaf van Holland, dit privilege aan de “stede Broec”. Hij schonk Bovenkarspel en Grootebroek daarmee zelfstandigheid in bestuur en rechtspraak. Beide dorpen waren vertegenwoordigd in de stedelijke instanties, maar behielden ook een eigen dorpsbestuur. In Westfriesland kreeg dit “model” in 1414 op grote schaal navolging, bijvoorbeeld de plattelandssteden Hem-Venhuizen, Hoogwoud-Aartswoud en Sijbekarspel-Benningbroek.

In 1979 vond in onze regio een grote gemeentelijke herindeling plaats. Tot de fuserende gemeenten behoorden ook Bovenkarspel en Grootebroek. Over de naam voor de nieuwe gemeente hoefde men niet lang na te denken: Stede Broec. Het oude stadsrecht was de inspiratiebron. Bovendien past de naam perfect bij de verstedelijking die de gemeente doormaakt sinds de jaren zestig van de twintigste eeuw.

Jan is voorzitter van de
kerkenraad Protestantse
Gemeente te Opperdoes

Jan Smit

■ Na het overlijden van zijn echtgenote Maartje Heinstman schreef Jan Mazereeuw een uitvoerige overdenking. Als omslag gebruikte hij oud reclaimedrukwerk. Onder de afbeelding *De Rookende Moor* staat: "Tabak, koffy, en thee by F. de wit, te Enkhuizen". De Rookende Moor was de naam van de tabakswinkel van Frans de Wit, nu Westerstraat 90 in Enkhuizen. De bijzondere omslag is een prachtig voorbeeld van hergebruik.

Dit stuk is kenmerkend voor Jan Mazereeuw, bekend als de "Profeet van Opperdoes". Deze man was van eenvoudige komaf, heeft veel geschreven en had invloed op het kerkelijk leven in Opperdoes en omgeving. Wat mij aansprak was zijn soberheid, eenvoud en vasthoudendheid, en zijn bezieling om mensen op het rechte pad te brengen en te houden. Hij was begaan met hun zielenheil.

"De bijzondere omslag
is een prachtig voorbeeld
van hergebruik."

Beschouwing over de dood van Maartje Heinstman

Datering
1838

Toegangsnummer
1753 Jan Mazereeuw en de Mazereeuwers

Inventarisnummer
2

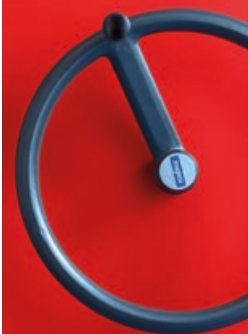
■ Al sinds het begin van het Westfries Archief ben ik op zoek naar historische gegevens. Met al het gevonden materiaal heb ik zestien boeken samengesteld en gepubliceerd. Het eerste ging over de familie Dekker (1984). Mijn laatste boek is in 2023 uitgebracht onder de titel *Van Apenspel tot Zuiderkerkplein*. In totaal heb ik nu over vierhonderd huizen en hun eigenaren gepubliceerd.

Voordat huizen een nummer kregen, was een stad verdeeld in wijken. Ik was “verliefd” geraakt op namen en eigenaren van huizen. Die vond ik in oude akten in het Westfries Archief. In 1985 trof ik een héél bijzondere akte aan, uit 1584. Hierin stonden de namen van twee naast elkaar gelegen huizen: De Drye Croonen en De Gulden Pels, nu Westerstraat 48 en 50.

“Ik was verliefd
geraakt op oude
huisnamen.”

Datering:
14 juli 1584

Inventarisnummer:
816

Oproer in Berkhout

Datering:
13 november 1799

Toegangsnummer:
0003 Oud-rechterlijke en weeskamer archieven

Inventarisnummer:
4694

“Na twee eeuwen politieke rechten voor katholieken.”

■ Deze verklaring beschrijft gebeurtenissen in Berkhout in september 1799. Dat was kort na de inval van Engelse en Russische troepen in Noord-Holland. Hun doel was de omverwerping van de Bataafse Republiek en om stadhouder Willem V weer in het zadel te helpen. Oranje-gezinde gereformeerde Berkhouters grepen hun kans. Ze wilden de prinsenvlag op de dorpskerk laten wapperen. Het gemeentebestuur sribbelde tegen, maar bezweek onder de druk.

De Bataafse tijd maakte overal in Westfriesland sluimerende krachten los. In de dorpen van de huidige gemeente Koggenland waren veel inwoners katholiek. In 1795 kregen zij voor het eerst in twee eeuwen politieke rechten. Katholieken mochten weer meeregeren. Deze verklaring komt uit het archief van de rechtbank van Berkhout, Avenhorn en Grosthuisen. Daar zaten veel katholieken in. De gecombineerde rechtbank heeft maar kort bestaan.

Jos is oud-voorzitter van
de Stichting Vrienden
van het Westfries Archief

Jos Bakker

■ Hoorn had lange tijd de twijfelachtige reputatie van arrogantste te zijn van de Westfriesse gemeenten. Soms maakte Hoorn dat ook waar. Denk maar aan wat we met een knipoog “Kaap Schellinkhout” kunnen noemen. Hoorn gaf in 1967 een bureau eigenmachtig opdracht om een plan te maken voor grondgebied van een buurgemeente: het “Recreatieplan Schellinkhout”. Eigenlijk ging het om de realisatie van een bedrijventerrein. Dat kwam er pas later, in de Schelphoek op Hoorns grondgebied.

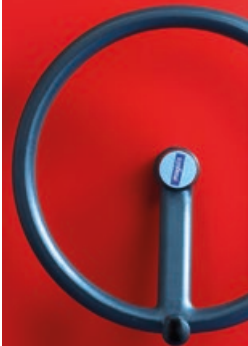
Het Westfries Archief bewaart over de kwestie een interessant dossier. Het is een treffende illustratie van de verhoudingen in Westfriesland in het recente verleden. De plankaart zegt heel veel over de bestuurlijke geschiedenis van onze regio. Van dit archiefstuk heb ik dankbaar gebruik gemaakt voor het schrijven van een bijdrage aan het boek *Hoorn in de twintigste eeuw* uit 2017.

“Een treffende illustratie
van verhoudingen in
Westfriesland.”

100

Dating:
1967

Toegangsnummer:
1156 Stede en gemeente Schellinkhout

Inventarisnummer:
1488

Toekomst

■ Het geheugen en geweten van Westfriesland, zo omschrijft het Westfries Archief (WFA) het streven in zijn beleidsplan voor de komende jaren. Die ambitie wil het archief waarmaken door een breed palet van diensten aan te bieden. En dat in een tijd van toenemende digitalisering, die nieuwe eisen stelt maar vooral tal van nieuwe mogelijkheden biedt.

Tijdens de KVAN Archiefdagen in 2023 deelden het Stadsarchief Amsterdam, het Nationaal Archief en het Westfries Archief hun visie op beschikbaarstellen van openbare overheidsinformatie.

Het WFA is trendsettend in tal van opzichten. We noemden al de functie als regionaal kennis- en informatiecentrum voor lokale overheden, met een toegevoegde waarde die verder strekt dan archieven beheren en toegankelijk maken. Of de actieve advisering aan de Westfriesse gemeenten, op het gebied van informatie-management en Woo-publicatie.

Ook digitale inzage en levering van overheidsinformatie aan gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is een dienst die in lijn ligt met het “geheugen van Westfriesland”. Denk aan bestemmingsplannen, bodemrapporten en dossiers met betrekking tot de Omgevingswet. Via één centrale applicatie kunnen geautoriseerde medewerkers van diverse organisaties toegang krijgen tot deze informatie.

Digitale mogelijkheden

Steeds meer aandacht gaat uit naar de digitale beschikbaarheid en de mogelijkheden die daarmee binnen bereik komen. Het Westfriesse eDepot is de centrale opslagplaats van alle regionale data.

De vorming van overheidsarchieven is momenteel voor honderd procent digitaal. Nieuwe aanwas van papieren overheidsarchieven is er straks niet meer. De digitale verwerking van archieven biedt allerlei nieuwe mogelijkheden. Het WFA streeft er daarbij naar om kwaliteit en vindbaarheid van informatie steeds beter te maken. Zelfs zo goed, dat de eigen informatie verbonden kan worden met informatie in systemen van andere archiefinstellingen. Zo kunnen documenten in een veel bredere context worden geraadpleegd en onderzocht.

Een dergelijke koppeling is van grote waarde bij diverse thema's, zoals het slavernijverleden of de Tweede Wereldoorlog.

Relevante informatie kan de context verbreden en de verhalen complementeren. Je kunt in de toekomst bij wijze van spreken de geschiedenis van de hele wereld binnenhalen op je laptop.

AI en tekstherkenning

Kunstmatige Intelligentie (AI) is ook in de archiefwereld niet meer weg te denken. Een innovatieve toepassing met enorme onderzoeksmogelijkheden is *Handwritten Text Recognition* (HTR), de techniek om handgeschreven tekst te herkennen en geautomatiseerd doorzoekbaar te maken. Was tekstherkenning in het verleden beperkt tot gedrukte en getypte karakters (OCR), met HTR worden complete handgeschreven teksten digitaal gemaakt zodat ze makkelijker leesbaar en doorzoekbaar worden. Hiervoor wordt de software eerst getraind met correcte transcripties. Dat levert resultaten op met een zeer hoge betrouwbaarheid.

Het WFA heeft zich aangesloten bij het internationale platform Transkribus, maar werkt ook met opensource transcriptiesoftware waarmee HTR onafhankelijk gerealiseerd kan worden. Daardoor komen handgeschreven en andere moeilijk leesbare bronnen beschikbaar voor gebruikers die niet de vaardigheden hebben om ze te lezen. En het zorgt ervoor dat de bronnen online gevonden kunnen worden. Voor iedere onderzoeker betekent dat een enorme tijdsbesparing.

Virtuele dienstverlening

Met AI en automatisering wordt binnen het WFA nog veel meer gedaan. Het is ook een bruikbare hulp bij het maken van scripts om processen te optimaliseren en automatiseren, zoals bijvoorbeeld de logistiek van *scanning on demand*. Een bezoeker kan online van papieren archiefstukken scans aanvragen en hoeft dan geen reis naar Hoorn te ondernemen.

Als de scans zijn gemaakt, zorgt een geautomatiseerde workflow er op de achtergrond voor dat de bestanden het juiste formaat hebben, op de juiste plek terechtkomen, gecontroleerd en op de website gepubliceerd worden. Voor de dataafdeling van het WFA fungeert AI als een virtuele collega. Ook de studiezaal die vroeger elke dag open was, wordt steeds meer vervangen door virtuele dienstverlening.

Dergelijke veranderingen die het archiefwerk met zich meebrengen, stellen andere eisen aan de medewerkers. Affiniteit met en kennis van data en informatiemanagement zijn belangrijker dan ooit. De archief- en geschiedenisopleidingen zijn zich daar terdege van bewust en besteden meer aandacht aan de datakant van het archiefvak. Binnen het WFA ontstaat een mooie combinatie van historici en dataspecialisten.

Educatie: fysiek én digitaal

Educatie en publieksvoorlichting door het WFA zijn nu nog vaak fysiek, in de vorm van rondleidingen, cursussen en schoolbezoeken. De belevingswaarde van een bezoek aan de archiefkluis en het tonen van eeuwenoude documenten is groot. Toch ruikt ook daar de digitalisering op. Bijzondere archiefstukken met uitleg en lesmateriaal zijn voor leraren en leerlingen nu al online te raadplegen, via de website van het WFA en via Geschiedenislokaal Westfriesland. Zo maken leerlingen laagdrempelig en themagewijs kennis met wat er in het WFA te vinden is.

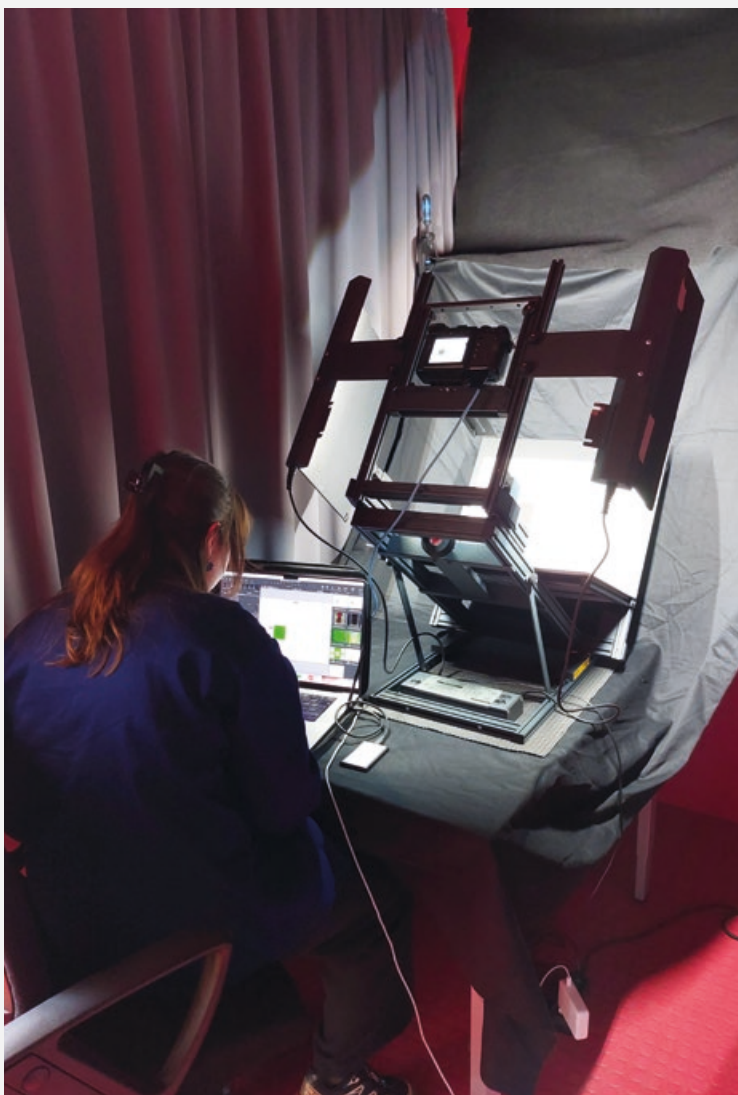
Een ander mooi voorbeeld is de digitale Westfriese Kaart. Foto's van gebouwen en straten kunnen met bijbehorende coördinaten worden gekoppeld aan historische personen en gebeurtenissen. Een team van vrijwilligers identificeert de locaties op de foto's, zodat je straks met één druk op de

knop kunt zien wat zich daar in een bepaalde tijd afspeelde, met links naar verhalen en bronnen. Het past naadloos binnen het FAIR-principe (*findable, accessible, interoperable, reusable*) dat het WFA hanteert bij al zijn activiteiten. Informatie moet vindbaar en toegankelijk zijn, en op meerdere manieren gebruikt en hergebruikt kunnen worden.

Het stof verdwijnt

In de digitale kennisbank die het WFA steeds meer wordt, behoort het stoffige image dat de buitenwereld soms nog van archieven heeft definitief tot het verleden. Letterlijk is van stof ook geen sprake meer. Nog steeds zullen onderzoekers af en toe een map met oude papieren openslaan, maar in de toekomst is dat vooral weggelegd voor de archiefmedewerker die er een digitale versie van maakt.

Al met al wordt de geschiedenis van Westfriesland nog toegankelijker voor iedereen die belangstelling heeft voor wat zich hier in het verleden afspeelde. Die kennis is van blijvende waarde, net als het WFA dat vanaf 2025 een nieuwe periode van vijftig jaar aan zijn bestaan toevoegt.

*In samenwerking met de
Koninklijke Bibliotheek wordt
een deel van de collectie van
het Westfries Archief gescand.*

■ In Spanbroek stond langs de Wijzend vanaf 1727 een houtzaagmolen met daarbij droogschuren, de opzichterswoning en een stolpboerderij. Dit is bijzonder omdat in Westfriesland toen bijna alle houtzaagmolens bij een stad stonden. Op de foto zien we de molen op de zaagschuur, met op de voorgrond het balkengat en te zagen boomstammen. De molen is in 1905 afgebroken.

In 2023 deed ik met collega's van Archeologie West-Friesland een opgraving op deze locatie. We vonden funderingen van de gebouwen die er ooit hebben gestaan. In de bodem troffen we ook voorwerpen van de opzichtersfamilie en werklieden aan. Aan de hand van deze archeologische gegevens, historische documenten en prachtige oude foto's vertellen we het verhaal van het molencomplex aan de inwoners van Westfriesland.

“We vonden voorwerpen
van de opzichtersfamilie
en werklieden.”

Houtzaagmolen in Spanbroek

Datering:
Omstreeks 1900

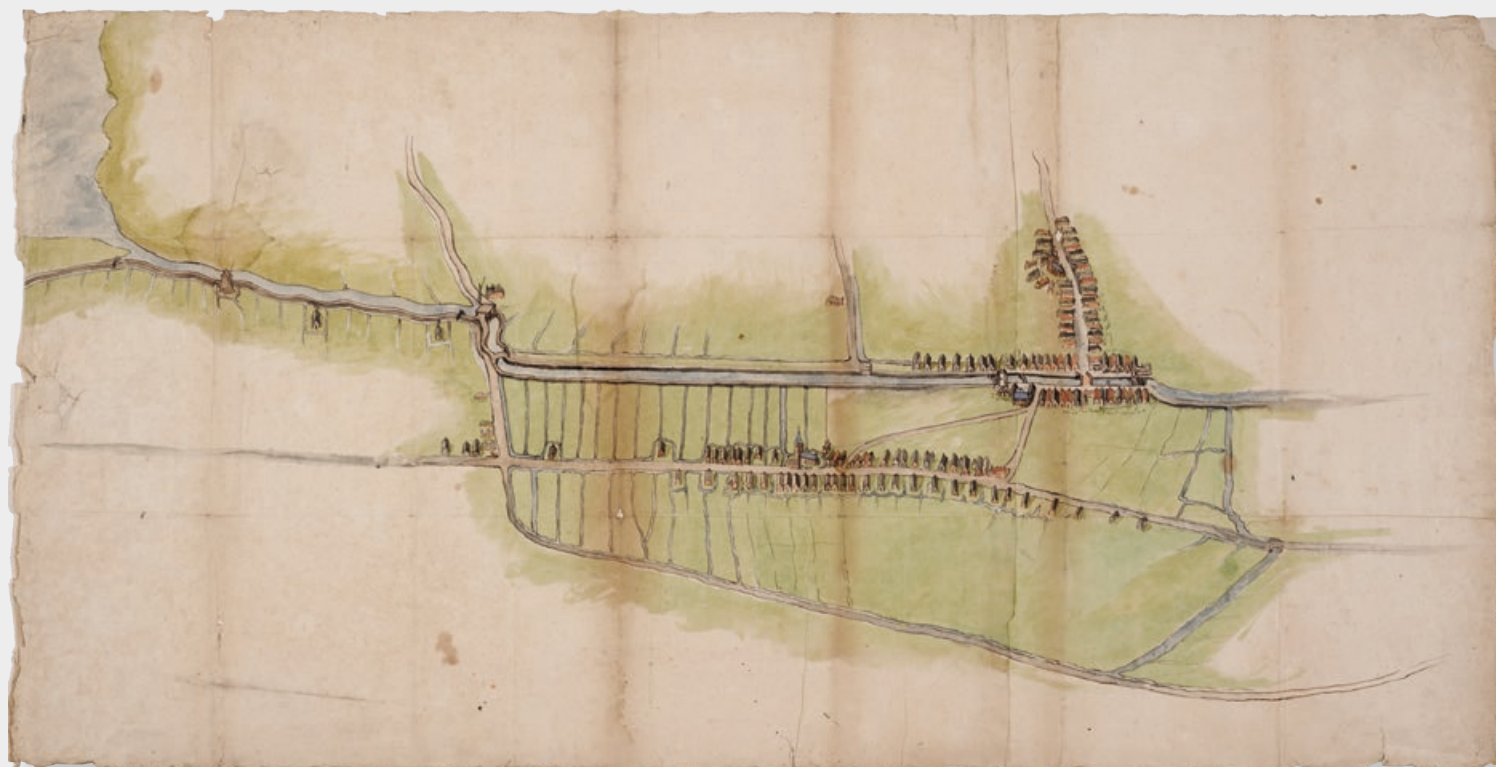

Toegangsnummer:
0354 Beeldbank

Inventarisnummer:
Foto-11532

Proceskaart Opmeer en Spanbroek

Datering:
1590-1592

Toegangsnummer:
0354 beeldbank

Inventarisnummer:
1h15

“Opmeer en Spanbroek in volle glorie.”

■ De Wijzend, van links naar rechts getekend, was een belangrijke verkeersader voor vervoer van zuivelproducten naar de Alkmaarse markt. Omstreeks 1590 was de Wijzend verzand en nauwelijks bevaarbaar. Het waterschap de Vier Noorder Koggen greep in en bouwde ten oosten van de Kaagmolen een sluis. De boerenschuiten konden weer naar Alkmaar. Concurrent Hoorn startte onmiddellijk een procedure bij het Hof van Holland in Den Haag.

Deze kaart toont Opmeer en Spanbroek in volle glorie. De Kaagmolen, de wipbrug en de middeleeuwse kerk van Spanbroek zijn er nog, de meelmolen niet meer. Handgetekende kaarten, ook deze, zijn vaak gemaakt vanwege een rechtszaak. Het proces tussen Hoorn en de Vier Noorder Koggen duurde zo'n twee jaar. Hoorn verloor, in de dorpen kon de vlag uit. Het is een prachtig voorbeeld van tegenstrijdige belangen tussen stad en platteland.

■ In 1730 kocht Willem Decker uit Gouda de ambachtsheerlijkheid Ursem, inclusief allerlei inkomsten, rechten en plichten. Al snel ontstond een conflict tussen Decker en de gereformeerde kerkenraad over het beroepen van de predikant en de benoeming van een schoolmeester. De Ursemmers wilden dat zelf blijven doen en bevochten dat recht tot voor de Hoge Raad in Den Haag. Het conflict bleef dertig jaar voortsudderen.

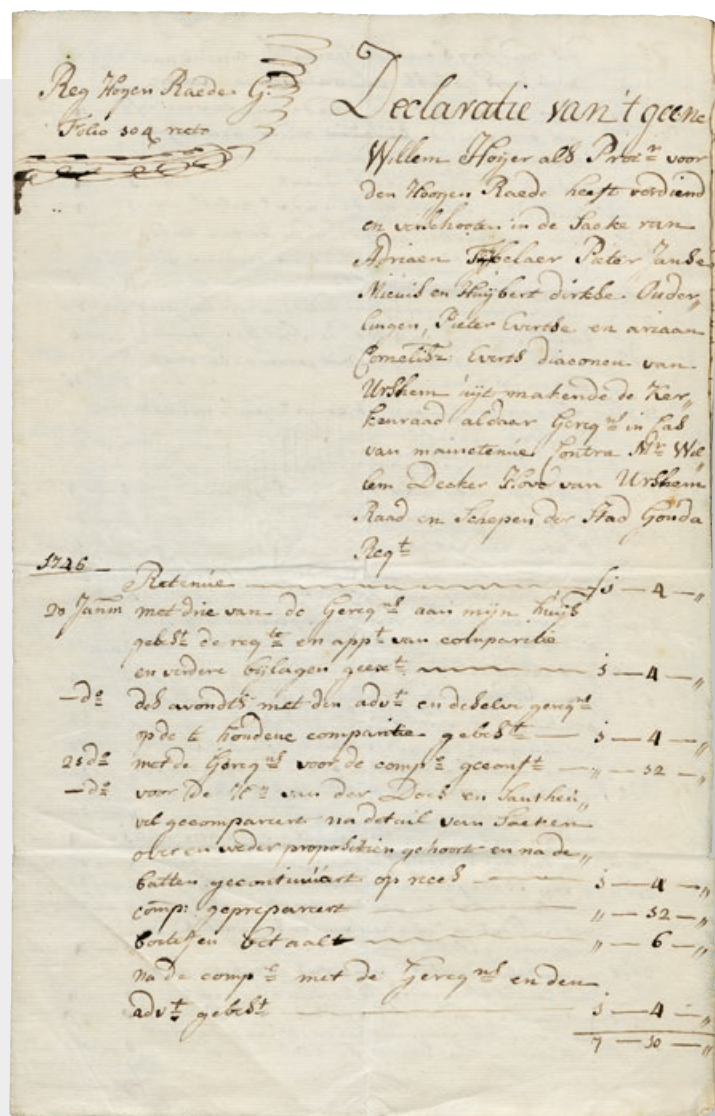
Het verhaal van Mr. Willem Decker is voor mij een schoolvoorbeeld van de veronderstelde “Westfriesse koppigheid”. Decker was bepaald geen kleine jongen. Vanaf 1768 was hij maar liefst zes keer burgemeester van Gouda. Eerder, van 1754 tot 1758, fungeerde hij als gouverneur van Malakka. Daar bevocht en overwon hij de radja van Johore. Maar tegen de kerkenraad van Ursem moest hij het afleggen.

“Een schoolvoorbeeld
van Westfriesse
koppigheid.”

Conflict in Ursem

Datering:
1745

Toegangsnummer:
1400 Hervormde gemeente Ursem

Inventarisnummer:
21

■ Eind 1967 schreef Heiman Maurits Polak een brief aan wethouder Wiese. Polak verzocht de gemeente Hoorn twee gevelstenen van het reinigingshuis, met Hebreeuwse tekst, en een zwart marmeren gedenkplaat met namen te bewaren. Ze zouden een passende plaats krijgen op de nieuwe Joodse begraafplaats. De stenen en de plaat werden tijdelijk ondergebracht in het Westfries Museum in afwachting van een definitieve plaats. Daarna leek iedereen het te zijn vergeten.

Dit archiefstuk leidde tot een speurtocht in het museum en de vondst van twee gevelstenen. Ook werd nog een derde steen teruggevonden; elders in een tuin. De drie stenen zijn bij de Joodse begraafplaats onthuld door dochter Polak. Daarmee werd de belofte, na 54 jaar, ingelost. Naar de marmerenplaat wordt nog gezocht. Ik ben blij dat ik met dit archiefstuk iets heb kunnen betekenen voor de nabestaanden en voor de begraafplaats.

“Iedereen leek
het te zijn vergeten.”

Inlossen van een belofte

Datering:
6 november 1967

-1776.12

H. M. POLAK

Amstelveen, 6 November 1967.-
Keizer Karsweg 405
Telefoon 02964-13208

Aan Het Gemeentebestuur der Gemeente
HOORN.

Ter attentie van De Heer Wethouder van
Publieke Werken,
Drs. W. Wiese s.s.t.t.

Betr: Verplaatsing Joodse Begraafplaats

Mijne Heren,

Zou het mogelijk zijn dat de twee gevelstenen met
Hebreeuwse tekst van het reinigingshuis bewaard konden
worden en misschien ook geplaatst konden worden op een
passende plaats op de nieuwe begraafplaats?
U zoudt m.i. hiermee een pleetsvolle geste
doen.

In het reinigingshuis is een zwart marmeren
gedenkplaat met diverse namen o.a. van mijn vader. Daar zal
waarschijnlijk bezwaarlijk een plaats voor te vinden zijn.

Gaarne van U horend teken ik,

hoogachtend,

H. M. Polak

*W. W. 76.12
Kun dit het
zijn weten?*

Heer Wiese
*of het reinigingshuis heeft in de plaats 3 stenen,
die het hoort naar te verhuizen de begraafplaats o.g.
dat is van de stenen op te nemen.
Dan is het mogelijk te denken of en of welk
in verband van de op zich een stenenplaat
diegeest van H. Polak die stenenplaat
of de stenen met de namen in het reinigingshuis
kan bij de afbreuk worden overgebracht naar
het nieuw gebouwde.
@. Heeft D. W. ook foto's van de foto's van de documenten*

Openbare Werken - Hoorn

Afd. *W. W. 76.12*

Ingekomen op: -4 JAN 1968

Nr: 41 Dossier: *1*

Toegangsnummer:
0368 Dienst Openbare Werken Hoorn

Inventarisnummer:
659

Ruben is teamcoördinator
erfgoeddata bij de Rijksdienst
voor het Cultureel Erfgoed

Ruben Schalk

■ Op 9 september 1606 betaalde Pieter Harmensz, stadsbode te Enkhuizen, twaalf gulden en tien stuivers aan de kamer Enkhuizen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC). Daarmee voldeed hij zijn laatste betalingstermijn als aandeelhouder voor een bedrag van 150 gulden. Dit archiefstuk is de kwitantie van deze transactie en wordt daarmee wel gezien als het enige tastbare bewijs van aandeelhouderschap van de VOC.

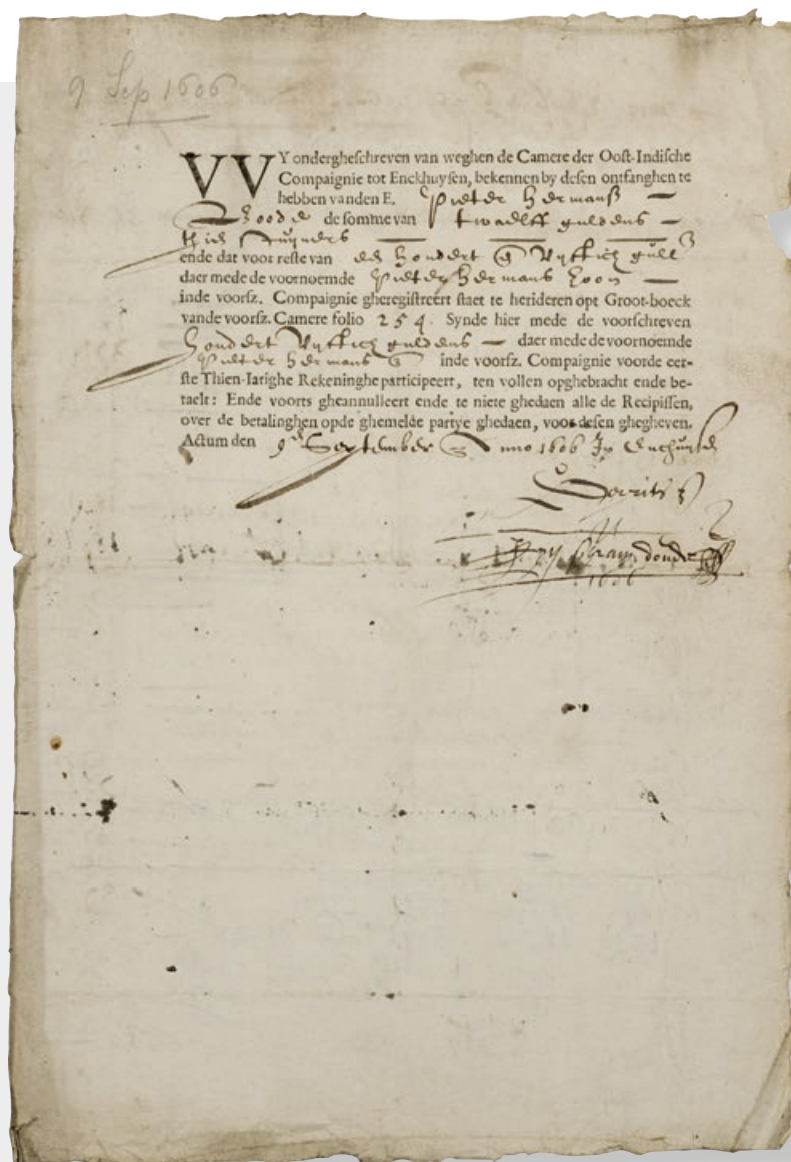
Er zijn heel weinig van dit soort aandeelhoudersbewijzen van de VOC bewaard gebleven en dit is ook nog eens de oudste. Het is door mij in 2010 als student Geschiedenis ontdekt. Extra bijzonder is dat de dividenduitkeringen tot 1650 nauwkeurig op dit stuk zijn bijgeschreven. Deze laten zien dat de kamer Enkhuizen in de eerste twintig jaar van haar bestaan amper dividend kon uitkeren en bijna failliet ging!

“De VOC-kamer
Enkhuizen ging
bijna failliet!”

Oudste "aandeel" ter wereld

Datering:
9 september 1606

Toegangsnummer:
0120 Oud archief stad Enkhuizen

Inventarisnummer:
1587

Medewerkers van het Westfries Archief

maart 2025

Anna Laan, *medewerker collectie en acquisitie*

Anouk Schoemaker, *manager*

Ben Bodewes, *regisseur collectie*

Chris Boelhouwer, *data- en functioneel beheer*

Dirk Dekema, *directeur en archivaris*

Douwe Kottier, *kwaliteitsfunctionaris digitalisering*

Hans Pieterse, *archieffinspecteur*

Jan de Bruin, *senior archiefmedewerker*

Laura Vriend, *medewerker educatie en presentatie*

Linda Roos, *archieffmedewerker*

Lorenzo Ruijter, *medewerker toegankelijkheid*

Mitchell H lant Muller, *data- en informatie specialist*

Patrick van der Wiel, *archieffmedewerker*

Peter Swart, *projectmanager educatie en presentatie*

Rob van Diepen, *archieffmedewerker*

Sietske Duijn, *directie- en management assistent*

Susan Broers, *data- en functioneel beheer*

Tamara Groot, *vrijwilligers coördinator en depotbeheer*

